

Afdeling	: Concerncontrol	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Jeroen van Veen (0495-575575)	DJ-1958671
Portefeuillehouder	: drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	Zaaknummer:
		1958517
		Publicatie:
		Openbaar

Onderwerp

Intern Controle Plan 2023.

Voorstel

Het Intern Controle Plan 2023 vast te stellen.

Inleiding

Het college van B&W is verplicht (conform art 212, 213/213a van de Gemeentewet) zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Om hier invulling aan te geven wordt jaarlijks een Intern Controle Plan (ICP) opgesteld. Het Intern Controleplan is een product dat voortkomt uit de sturingscyclus PDCA (Check).

Beoogd(e) doel(en)

Getrouwheid van de informatieverstrekking en rechtmatigheid van beheershandelingen.

Te behalen resultaten

Tekortkomingen in de uitvoering zijn gesignaleerd, voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording.

Uit te voeren activiteiten

Uitvoering van de verbijzonderde controle volgens het ICP 2023. De resultaten hiervan koppelen zij op hoofdlijnen terug aan de concerncontroller, die de bevindingen indien van toepassing meeneemt in zijn advisering aan de directie. Deze advisering vindt plaats aan de hand van de periodieke Interne Controle Rapportage waarin op hoofdlijnen de meest relevante bevindingen en aanbevelingen van de interne controle worden gerapporteerd. Ook de voortgang op de bevindingen uit de Managementletter en het Rapport van Bevindingen van de accountant wordt in deze rapportage weergegeven.

Bespreking van de voortgang en de resultaten van de interne en verbijzonderde controles als vast onderdeel op de agenda van de kwartaalgesprekken tussen directie en de afdelingshoofden.

Weert, 12 januari 2023	S		B	W	W	W	W	W
	AV		RV	MvdH	WvE	SW	LS	MF
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 21 maart 2023

Nummer: 4

De secretaris,

Argumenten

Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler waarop de gemeente Weert in het kader van planning en control steunt.

Niet alleen voor wat betreft het controleren en signaleren van tekortkomingen in de uitvoering, maar zeker ook voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording.

Het stelt het college in staat om zelf een rechtsmatigheidsverantwoording af te geven in de jaarstukken.

Met het Interne Controle Plan 2023 geeft de gemeente Weert invulling aan de wijziging in wet- en regelgeving die voorschrijft dat de rechtsmatigheidscontroles met ingang van 2023 volledig door de organisatie zelf worden verricht.

Het geeft aan waar de risico's als gevolg van wet- en regelgeving het grootst zijn.

En daarmee waar interne controle mogelijk van belang is. Dit controlejaar is in paragraaf 3.1 voor het eerst een risicoanalyse gericht op de rechtsmatigheid toegevoegd. Dit als gevolg van de invoering van de rechtsmatigheidsverantwoording. Dit overzicht is aanvullend op het overzicht van de verslaggevingsrisico's die vooral op de BBV zijn gericht.

Kanttekeningen en risico's

Er zijn dit jaar 28 significante processen ter controle opgenomen (zie paragraaf 3).

De significantie is ingegeven door de accountant, de gemeentelijke risicoanalyse, de resultaten uit de interim controle (2022), de jaarrekeningcontrole (2021), de interne controles (2022) en relevante interne en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtsmatigheid van de beheershandelingen.

Flexibele inzet van de beschikbare controlecapaciteit.

Door prioriteiten aan de processen en de bijbehorende risico's toe te kennen, scheppen we de mogelijkheid om de beschikbare controlecapaciteit flexibel in te zetten op de processen waar deze het hardst nodig is. In de controleplanning zijn de processen (zie paragraaf 3.1) tevens voorzien van een markering waaruit blijkt of deze voortkomen vanuit een wettelijke verplichting, uit de voorbereiding op de jaarrekeningcontrole of een eigen keuze conform het gemeentelijke risico-overzicht betreffen. Voor alle processen geldt dat hierop al in meer of mindere mate actie wordt ondernomen.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Niet van toepassing.

Overleg gevoerd met

Intern:

DT/CMT;

L. Knapen, Coördinator Interne Controle, afdeling Financiën & Control;

T. Willems, Medewerker Interne Controle, afdeling Financiën & Control;

S. Belghali, Adviseur Fiscale Zaken, afdeling Financiën & Control;

S. Metten, Functionaris Gegevensbescherming, afdeling Informatie;

N. Westen, CISO, afdeling Informatie;

A. Schmidt, Concernjurist, afdeling Concernstaf.

Participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

De naleving en de uitvoering van het Intern Controle Plan 2023 is een verantwoordelijkheid van de gehele organisatie. Dit document zal dan ook na vaststelling op OCTO worden geplaatst.

Na vaststelling wordt het Intern Controle Plan 2023 ter kennisgeving voor de Raad op de TILS lijst geplaatst.

Planning

Niet van toepassing.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

Intern Controle Plan 2023.

INTERN CONTROLE

PLAN 2023

GEMEENTE WEERT

Weert – januari 2023, Concercontrol – vs. 1.6

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Interne controle in Weert anno 2023	3
2.1. Ontwikkeling interne controlefunctie	3
2.2. Gegevensgerichte versus procesgerichte controle	3
2.3. Toekomstige ontwikkelingen	4
3. Te controleren processen 2023.....	6
3.1. Significante processen.....	6
3.2. Aard, risico's en werkzaamheden te controleren processen.....	10
3.3. Bepalen van de massa per proces	52
3.4. Aantal deelwaarnemingen per proces	52
3.5. Wijze van selecteren van deelwaarnemingen per proces	53
3.6. Documenteren interne controle	53
3.7. Planning uitvoering en rapportage interne controle	54
Bijlage 1: Berekening verantwoordingsgrens.....	55
Bijlage 2: Analyse van het normenkader.....	55

1. Inleiding

Voor u ligt het Intern Controle Plan 2023 (hierna: ICP 2023) van de gemeente Weert. Binnen de sturingscyclus (PDCA) van de gemeente Weert past dit plan binnen de C = check. Op basis van de geconstateerde bevindingen worden verdere acties (Act) uitgezet om de processen binnen de gemeente te verbeteren.

Het college van Burgemeester & Wethouders (hierna: B&W) is verplicht (cf. art. 212/213/213a van de Gemeentewet) zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Dit komt ook tot uitdrukking in artikel 20 Interne Controle (hierna: IC) van de financiële verordening van de gemeente. Voor boekjaar 2023 geldt dat dit het eerste jaar is waarbij B&W een rechtmatigheidsverantwoording gaat opnemen in de jaarstukken. In dit ICP 2023 is daarom de invoer van de rechtmatigheidsverantwoording als speerpunt meegenomen en zijn de gemaakte en nog te maken stappen beschreven.

Als basis voor een gedegen interne controle is in 2019 het "Intern Controle Raamwerk" opgesteld. Het doel van dit overkoepelende Raamwerk is tweeledig:

- Beschikken over goede afspraken over hoe de gemeente Weert de interne controle inricht;
- Het ICP 2023 (los document) jaarlijks beperken tot een actualisatie van de risico's, de scoping van de posten en processen, de controles die we gaan uitvoeren en de onderbouwing van de prioriteit die daarmee samenhangt.

Onderliggend document betreft het ICP 2023. In dit document beschrijven we in hoofdstuk 2 de inrichting en ontwikkelingen van de interne controle anno 2023 en relevante toekomstige ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 komen de belangrijkste processen binnen de gemeente Weert aan de orde die meegenomen worden in de interne controle.

2. Interne controle in Weert anno 2023

2.1. Ontwikkeling interne controlefunctie

De interne controlefunctie in Weert is adequaat. Met 2 FTE wordt een gedegen interne controle verricht op basis waarvan het College van B&W een rechtmatigheidsverantwoording kan afgeven. Er wordt per halfjaar gerapporteerd over de bevindingen. Onze gemeente kent de regels en heeft de kwaliteit en capaciteit om de interne controle ook in 2023 voort te zetten om zo het College van B&W in staat te stellen de rechtmatigheidsverantwoording ook daadwerkelijk op te nemen in de jaarstukken 2023.

2.2. Gegevensgerichte versus procesgerichte controle

De theorie onderscheidt twee methoden om een controle uit te voeren:

- Procesgericht: de controle is gericht op het toetsen van het proces zelf. Is de opzet (inrichting) van een proces goed en wordt daadwerkelijk gewerkt zoals het proces is opgezet?
- Gegevensgericht: hierbij worden de resultaten en producten die uit een proces voortkomen getoetst en niet het procesverloop zelf.

Op basis van de theorie kan de organisatie kiezen tussen de uitvoering van beide soorten controles. Om een procesgerichte controle uit te kunnen voeren is het van belang dat alle beheersingsmaatregelen in een proces adequaat zijn vastgelegd en dat deze achteraf toetsbaar zijn. Een belangrijk vereiste daarbij is dat het IT-pakket dat het betreffende proces ondersteunt deze vastlegging mogelijk maakt.

Een procesgerichte controle is voor de gemeente Weert vooralsnog niet aan de orde. Voor de belangrijke processen “Inkopen” en “Uitkeringen” binnen het sociaal domein kan niet gesteund worden op de IT-pakketten. Daarnaast worden niet alle relevante beheersmaatregelen toetsbaar vastgelegd en/of zijn deze verplicht onderdeel van het proces (dit geldt voor nagenoeg alle processen op onderdelen).

De kwaliteit van een procesgerichte en een gegevensgerichte controle is overigens nagenoeg aan elkaar gelijk. Door gebruik te maken van de interne controle zijn er voldoende waarborgen ingebouwd om te komen tot een goedkeurende controleverklaring over getrouwheid bij de jaarrekening.

Resumerend komen wij tot de conclusie dat voor de gemeente Weert het efficiencyvoordeel van procesgericht controleren vooralsnog niet opweegt tegen de extra kosten en inspanningen die hiervoor geïnvesteerd moeten worden. De gemeente Weert kiest daarom in haar interne en externe controle voor een gegevensgerichte controleaanpak. De externe accountant BDO heeft bevestigd dat de situatie in dit kader in Weert vergelijkbaar is met nagenoeg alle andere gemeenten in Nederland.

2.3. Toekomstige ontwikkelingen

Naast ontwikkelingen binnen de gemeente Weert, blijft ook de wereld om ons heen continu in ontwikkeling. Dit heeft gevolgen voor het voorliggende ICP 2023. Hieronder wordt een aantal ontwikkelingen genoemd die impact hebben op dit plan.

2.3.1 Interne ontwikkeling – verwerking leereffect en ervaringen tot en met 2023

Bij het opstellen van dit ICP 2023 is gebruik gemaakt van het ICP 2022 en de ervaringen die in de afgelopen jaren zijn opgedaan. Het ICP 2023 is op onderdelen bijgesteld dan wel aangescherpt, waarvan de belangrijkste zijn:

- De rechtmatigheidsverantwoording.
- Actualisatie van de te toetsen wet- en regelgeving.
- Beheersing Fraude risico's.
- Beheersing Fiscale risico's.
- Fiscale risico's toegevoegd.
- Fiscale controlemaatregelen toegevoegd.

2.3.1.1 Rechtmatigheidsverantwoording 2023

Vanaf 1 januari 2023 vindt een wetswijziging plaats met als gevolg dat het college voor het eerst de rechtmatigheidsverantwoording opneemt in de jaarstukken en verantwoording aflegt over eventuele geconstateerde onrechtmatigheden. De afgelopen twee jaar is er een oefen verantwoording opgenomen in de halfjaar rapportages.

De accountant verstrekt met ingang van 2023 dus geen rechtmatigheidsoordeel meer in de controleverklaring, maar beperkt zich tot het getrouwheidsoordeel. Dit houdt in dat de accountant wel moet vaststellen dat de opgenomen rechtmatigheidsverantwoording getrouw is verantwoord in de jaarstukken. Om het college in staat te stellen deze verantwoording af te leggen is een gedegen interne controle nodig.

Dit omvat met name een adequaat intern controleplan, inzicht in de belangrijkste financiële processen, gedegen uitvoering van de interne controles, evaluatie van de bevindingen/fouten en een interne controlerapportage. De accountant beoordeelt al het voorgaande om vast te stellen dat het college een adequate getrouwe verantwoording heeft opgenomen in de jaarstukken.

Zoals eerder gemeld beschikt onze gemeente al over een gedegen interne controle en zijn wij klaar voor deze wetswijziging:

1. Normenkader: Het normenkader wordt jaarlijks vastgesteld door de gemeenteraad via het controleprotocol.
2. Risicoanalyse: In dit Intern Controle Plan treft u een interne risicoanalyse aan voor de baten, lasten en de balansposten. Wij verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 3.2 waarin per proces de aard van het proces, belangrijkste risico's en bijbehorende controlewerkzaamheden uiteengezet zijn.
3. Toetsingskader: De risicoanalyse wordt vervolgens vertaald in het toetsingskader met behulp van checklists en controlememo's.
4. Dossiervorming: De dossiervorming wordt op onderdelen verder verfijnd, maar voldoet aan de gestelde vereisten.
5. Rapportage: Vanaf 2019 wordt per halfjaar gerapporteerd aan CMT/DT en College. De eindrapportage met daarin een samenvatting van de uitkomsten van de controles zal namelijk in 2023 leidend moeten zijn voor het college om tot een rechtmatigheidsoordeel te komen.

Met behulp van de voorgaande aanscherping van het controleplan 2023 ligt de gemeente op koers om de gewijzigde wet- en regelgeving volledig en tijdig te implementeren. Wij blijven de ontwikkelingen hierin uiteraard volgen. Als er relevante ontwikkelingen zijn te melden over de rechtmatigheidsverantwoording dan rapporteren wij dit direct aan het CMT, DT en/of College.

2.3.1.2 Beheersing fraude risico's

Vanaf boekjaar 2022 worden door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) enkele aanpassingen in de controleverklaring doorgevoerd. Deze aanpassingen zien toe op het verplicht rapporteren over de controleaanpak frauderisico's en de controleaanpak ten aanzien van het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Deze verplichting geldt voor wettelijke controles (onder meer gemeenten, provincies en waterschappen).

Gezien de wetswijziging is ook voorliggend interne controleplan aangevuld met de frauderisico's voor de te controleren processen, indien van toepassing. Bij de controles wordt vastgesteld dat de getroffen beheersmaatregelen bestaan.

2.3.1.3 Beheersing fiscale risico's

In 2022 heeft de gemeente Weert door belastingadvieskantoor Fiscaliade een controle laten uitvoeren op de fiscale beheersing. In deze controle zijn 62 fiscale onderwerpen beoordeeld op:

1. Intern beleid/vastlegging/procesbeschrijving vooraf;
2. Beheersmaatregelen, borging of toetsing tijdens; en
3. Controle of review achteraf.

Uit de beoordeling volgt een actielijst met taken om de fiscale beheersing te verbeteren, waarmee vanaf 1 januari 2023 actief wordt gestart. Voor zover bij de fiscale taken de interne controle zal worden ingezet, is dit opgenomen in hoofdstuk 3.3..

3. Te controleren processen 2023

Bij de inrichting van de controleplanning is zoveel mogelijk rekening gehouden met:

1. De algemeen voor een gemeente meest significante processen (zie paragraaf 3.1);
2. De gemeentelijke risicoanalyse zoals deze voor ligt uit de periode februari 2023;
3. De meest recente resultaten uit de interim-controle (2022) en de jaarrekeningcontrole (2021) zoals deze zijn gerapporteerd door de accountant in de managementletter en het accountantsverslag;
4. De resultaten uit de interne controles over boekjaar 2022;
5. Overige relevante interne en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen.

3.1. Significante processen

Wij hebben op basis van IV3 de financiële stromingen geanalyseerd v.w.b. baten en lasten. In de interne controle worden in ieder geval opgenomen alle baten en lasten groter dan de verantwoordingsgrens (voorheen het begrip materialiteit). Zie voor een berekening hiervan bijlage 1. Dit zijn ook minimaal die processen die voor de accountant uiteindelijk relevant zijn.

Per proces is beschreven in welke mate er binnen de gemeente Weert sprake is van risico's die de rechtmatigheid dan wel de getrouwheid van de jaarrekening beïnvloeden en welke werkzaamheden worden verricht.

In onderstaande tabel is aangegeven welke vakafdeling binnen onze organisatie voor het betreffende proces en uitvoering van de interne controle primair verantwoordelijk is. Uiteindelijk zal de interne controle worden begeleid door de interne controlemedewerkers in samenwerking met de vakafdeling (bijvoorbeeld maken van selecties, bepalen toets punten, voortgang interne controles, uitvoering interne controles (zoveel mogelijk bij de vak afdeling)).

De risico's in de onderstaande tabel betreffen de verslaggevingsrisico's (risico's in het kader van de jaarrekening(controle)). In het risico overzicht (RisicoOverzichtWeert) zijn de bedrijfsrisico's opgenomen. In onderstaande tabel zijn de corresponderende nummers uit het risico overzicht opgenomen om de onderlinge samenhang van de betreffende risico's aan te tonen. Voor dit IC plan volstaan wij met deze nummers en nemen niet de risicoclassificatie over van het RisicoOverzichtWeert. De risicoclassificatie van het verslaggevingsrisico kan echter afwijken van het bedrijfsrisico uit het RisicoOverzichtWeert.

Legenda "prioriteit" en "risicoclassificatie" uit de volgende tabel:

	Toelichting risicoclassificatie (verslaggeving) ¹	Keuze uitvoering ²
H	Hoog	V = verplicht
M	Midden	K = keuze
L	Laag	

¹ In het IC plan wordt met de kwalificatie hoog, midden, laag het verslaggevingsrisico weergegeven. Dit is een ander risico dan het risico in het risico overzicht. Een voorbeeld ter illustratie: ten aanzien van de algemene uitkering is in het risico overzicht een hoog risico opgenomen. Dit risico betreft het risico dat de algemene uitkering kan fluctueren en dat de gemeente dus mogelijk minder ontvangt. Voor het verslaggevingsrisico betreft dit een laag risico. Vanuit de jaarrekening dient enkel vastgesteld te worden dat het bedrag aansluit op de circulaires. Dit staat los van het bedrag.

² De kolom "Keuze" is toegevoegd om aan te geven bij welke processen eventuele keuzevrijheid bestaat om de controle alsnog niet uit te voeren. Deze keuzebehoefte kan onder meer ontstaan bij het achteraf maken van andere keuzes in de controleplanning of bij het tekortschieten van controlecapaciteit.

Nr	Processen	Verslaggevingsrisico	Risico Overzicht	Vak afdeling	Bedragen x € 1.000	Bron bedrag IV3 Begroting-0 2023 (taakvelden en/of categorieën) mits anders vermeld	Keuze
1.	Algemene uitkering, inclusief Uitkeringen participatiewet	L	R.R1.3	F&C	€ 105.350 + € 13.050 + € 1.397 = € 119.797	<ul style="list-style-type: none"> • Categorie 4.3.1 Inkomensoverdrachten Rijk: bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> • Taakveld 0.7 algemene uitkering • Taakveld 6.3 Inkomensregeling • Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid 	V
2.	Belastingen en heffingen	L		F&C	€ 6.955 + € 5.031 + € 41 + € 1.464 + € 7.026 + € 5.499 = € 26.016	<ul style="list-style-type: none"> • Taakveld 0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet-woningen, categorie 2.2.1. • Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en –regelingen, categorie 2.2.1. • Taakveld 3.4 economische promotie, categorie 2.2.1. • Taakveld 7.3 Afval, categorie 3.7. • Taakveld 7.2 Riolering, categorie 3.7. 	V
3.	Grondexploitatie (Zie nadere toelichting verderop. In deze IC baten grondverkopen, lasten grondaankopen).	M	R.R2.5 R.R2.7 R.R2.8 R.R2.9 R.R2.10	R&E	€ 10.869	Boekwaarde BIE in gecontroleerde jaarrekening 2021.	V
4.	Verhuuropbrengsten	L	R.R2.13	R&E	€ 1.879	Categorie 3.6	V
5.	Parkeeropbrengsten	L	R.R3.9	OG	€ 3.175	Taakveld 0.63 Parkeerbelastingen, categorie 3.7.	V
6.	Omgevingsvergunning (onderdeel bouw)	L	R.R3.1 R.R3.2 R.R3.3 R.R3.4	VTH	€ 1.609	Taakveld 8.3 Wonen en Bouwen, categorie 3.7.	V
7.	Leges burgerzaken (secretarieleges)	L		Dienstverlening	€ 784	Taakveld 0.2 Burgerzaken, categorie 3.7.	K
8.	Inkopen en aanbestedingen	H	R.R1.7 R.R1.8 R.R1.9 R.R1.10 R.R1.11 R.R1.12 R.K2.1	F&C	€ 234 + € 5.597 + € 25 + € 2.133 + € 43.305 = € 51.294	<ul style="list-style-type: none"> • Categorie 2.1 minus VPB (taakveld 0.9). • Categorie 3.2 • Categorie 3.3 • Categorie 3.5.1 • Categorie 3.8 	V
9.	Sociaal Domein: WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning), jeugdzorg, participatiewet (excl. verbonden partijen)	H	R.K2.6 R.K2.7 R.K2.8 R.K2.9 R.K2.11 R.K2.13	OCSW/ WIZ	€ 47.145	<ul style="list-style-type: none"> • Categorie 3.4.1 • Categorie 4.1.1 	V
10.	Subsidieverlening en bijdragen aan verbonden partijen	M	R.K2.3 R.K2.14	OCSW	€ 38.704	Categorie 4.2 t/m 4.4.9	V

Nr	Processen	Verslaggevingsrisico	Risico Overzicht	Vak afdeling	Bedragen x € 1.000	Bron bedrag IV3 Begroting-0 2023 (taakvelden en/of categorieën) mits anders vermeld	Keuze
11.	Salarissen (mutaties vast personeel)	M	R.M2.1.1 R.M2.1.4	Concern	€ 34.539	Categorie 1.1	V
12.	Beheersing van verbonden partijen en Financiële vaste activa (hierna: FVA)	L		F&C	Paragraaf verbonden partijen	Paragraaf verbonden partijen begroting. Vervolgens bijdragen controleren (zie separate IC).	K
13.	Immateriële en materiële vaste activa	M		F&C	IVA: € 1.083 MVA: € 182.815	Boekwaarde gecontroleerde jaarrekening 2021.	V
14.	Eigen vermogen	M		F&C	€ 88.772	Boekwaarde gecontroleerde jaarrekening 2021.	V
15.	Voorzieningen	L		F&C	€ 26.443	Boekwaarde gecontroleerde jaarrekening 2021.	V
16.	Treasury: kortlopende en langlopende geldleningen	L	R.R1.16 R.R1.19	F&C	Algemeen proces	Betreft het aangaan van langlopende en kortlopende financieringen.	V
17.	Kortlopende balansposten (tussenrekeningen)	M		F&C	€ 26.272 € 20.789 € 14.231 € 18.662	Betreft de posten in de balans: • uitzettingen < 1jaar, • overlopende activa, • netto vlottende schulden < 1 jaar • overlopende passiva.	V
18.	Memoriaalboekingen	H	R.R1.13	F&C	Algemeen proces	N.v.t.	V
19.	Kascontrole	L	R.R1.4 R.R1.6	F&C	€ 6	Boekwaarde gecontroleerde jaarrekening 2021.	K
20.	Sisa	M		Gemeente breed	Algemeen proces	N.v.t.	K
21.	IT audit	M		F&C WIZ	Algemeen proces	N.v.t.	V
22.	Privacy	M		Gemeente breed	Algemeen proces	N.v.t.	K
23.	Fiscale controle	M		Gemeente Breed	Algemeen proces	N.v.t.	K
24.	Ensia	M		Gemeente breed	Algemeen proces	N.v.t.	K
25.	NIS2 Richtlijn	M		Gemeente breed	Algemeen proces	N.v.t.	K
26.	WPG	M		Gemeente breed	Algemeen proces	N.v.t.	K
27.	Betrouwbaarheid P&C producten	L		F&C	Algemeen proces	N.v.t.	K
28.	Rechtmatigheidsverantwoording	M		Gemeente breed	Algemeen proces	N.v.t.	K

Onderstaand een overzicht van de relevante regelgeving per proces inclusief een inschatting van de kans en de impact van de bijbehorende risico's.

Dit overzicht is toegevoegd als gevolg van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. In de tabel zijn de rechtmatigheidsrisico's weergegeven. Deze zijn aanvullend op de verslaggevingsrisico's in voorgaande tabel, de verslaggevingsrisico's betreffen met name het BBV. Onderstaand overzicht geeft grafisch weer welke regelgeving in het normenkader per jaarrekeningpost in voorliggend plan van toepassing is.

Nr.	Jaarrekeningpost	Koppeling normenkader/controleprotocol	Kans (risico)	Impact (risico)	Conclusie (risico)
1	Materiele vaste activa (investeringen)	EU aanbestedingsregels Interne aanbestedingsregels Mandaatregeling /budgethoudersregeling Financiële verordening	Middel	Middel	Middel
2	Financiële vaste activa Liquide middelen Vaste schulden	Wet financiering decentrale overheden (FIDO) Treasurystatuut	Laag	Middel	Laag
3	Grondexploitatie	Wet ruimtelijke ordening (WRO) Besluit ruimtelijke ordening (BRO) Nota grondbeleid Grondprijnsbrief Meerjarenprognose grond-exploitatie	Middel	Middel	Middel
4	Kortlopende balansposten (tussenrekeningen)	Geen specifieke wet- en regelgeving	Laag	Laag	Laag
5	Eigen vermogen	Geen specifieke wet- en regelgeving	Laag	Middel	Laag
6	Voorzieningen	Geen specifieke wet- en regelgeving	Laag	Middel	Laag
7	Algemene uitkering	Geen specifieke wet- en regelgeving	Laag	Laag	Laag
8	Belastingen en heffingen	Belastingverordeningen	Laag	Laag	Laag
9	Verhuuropbrengsten	Tarientabel	Laag	Laag	Laag
10	Parkeeropbrengsten	Verordening parkeerbelastingen Parkeerverordening	Laag	Laag	Laag
11	Omgevingsvergunningen	Legesverordening	Laag	Laag	Laag
12	Leges burgerzaken	Legesverordening	Laag	Laag	Laag
13	Inkopen en aanbestedingen	EU aanbestedingsregels - aanbestedingsregels - Mandaatregeling /budgethoudersregeling - Wet op de omzetbelasting - Wet op het BTW-compensatiefonds	Middel	Hoog	Hoog
14	Salarissen	• Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra); • Wet op de loonbelasting 1964; • Wet Normering Topinkomens (WNT).	Middel	Middel	Middel
15	WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 Uitvoeringsbesluit Wmo 2015	Middel	Hoog	Hoog
16	Jeugd	Jeugdwet	Middel	Hoog	Hoog
17	Participatiewet	• Participatiewet • Wijzigingswet Wet participatiebudget • Besluit participatiebudget • Wet Sociale Werkvoorziening	Middel	Hoog	Hoog

		<ul style="list-style-type: none"> • Wet inburgering • Besluit inburgering • Besluit bijstandverlening zelfstandigen • Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers • Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen • Besluit loonkostensubsidie Participatiewet • Werkloosheidswet • Wet Kinderopvang • Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening • Jeugdwet 			
18	Subsidieverlening/inkomenoverdrachten	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene subsidieverordening - Nota verbonden partijen 	Laag	Middel	Middel

In paragraaf 3.2 wordt een toelichting gegeven op de achtergrond bij de in de controleplanning opgenomen processen. Daarnaast is bij elke jaarrekeningpost opgenomen welke frauderisico's van toepassing zijn.

3.2. Aard, risico's en werkzaamheden te controleren processen

Hieronder worden de processen toegelicht in gelijke volgorde zoals deze ook in de voorgaande tabel zijn opgenomen. Onderstaand wordt per onderwerp het volgende behandeld:

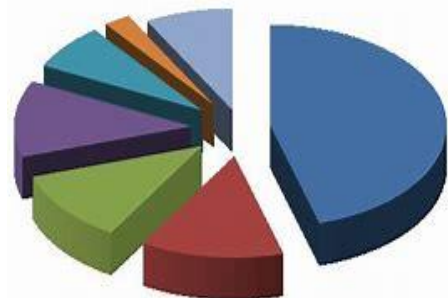
- Aard van de post: wat houdt deze post / dit proces in en welke zaken spelen er?
- Risicoanalyse.
- De wet- en regelgeving conform het normenkader die met de IC wordt getoetst. Voor alle processen toetsen wij aan de verslaggevingsvoorschriften, het Besluit Begroting en verantwoording (BBV). Deze wordt niet per proces opgenomen.
- Interne controle: op welke aspecten is de interne controle gericht?

1. Algemene uitkering en BUIG gelden, risico laag,	€ 119.797.000
---	----------------------

Aard van de post

Algemene uitkering

Onze gemeente ontvangt van het Rijk geld uit het gemeentefonds om (een deel) van de gemeentelijke uitgaven te financieren. In dit gemeentefonds zit onder andere opgenomen de Algemene uitkering, Integratie-uitkering Sociaal Domein, overige integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen. Hierin is ook het werkdeel (budget sociale werkvoorziening, werkdeel Participatiebudget) opgenomen.

Het Rijk informeert alle gemeenten jaarlijks in de mei- en septembercirculaires over de groei van het gemeentefonds. De gemeente heeft nauwelijks invloed op de hoogte van de uitkering aangezien de algemene uitkering grotendeels afhankelijk is van het budget van en besteding door de Rijksoverheid. De uitkering geschiedt op basis van de door het Rijk gekozen parameters en vastgestelde normbedragen. De te verantwoorden rijksbijdrage uit het gemeentefonds wordt door middel van circulaire (mei en september) aangekondigd. De gemeente verantwoordt de algemene uitkering op basis van de meest recente circulaire.

BUIG

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet (inkomensdeel), IOAW, IOAZ en BBZ 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. De gemeente ontvangt jaarlijks een separate beschikking met de vastgestelde bijdrage die als opbrengst verantwoord moet worden.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De financieringssysteem sluit hierbij aan. De budgetten worden vooraf door het Rijk verdeeld over de gemeenten.

Dit geeft gemeenten een prikkel om zoveel mogelijk mensen uit een uitkering te houden en aan het werk te helpen en houden. Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget vast dat volgens een vaste verdeelsystematiek onder de gemeenten wordt verdeeld. Dat budget is niet geoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen. Gemeenten met grote tekorten kunnen wel een beroep doen op gedeeltelijke compensatie: de vangnetuitkering.

Risicoanalyse

Het belangrijkste risico is dat de algemene uitkering niet volledig is verantwoord, doordat de verantwoorde opbrengst niet is verantwoord op basis van de meest actuele parameters (= recente circulaire). Wij onderkennen hierbij een laag risico gezien de eenvoud van deze opbrengst. In onze voorbereiding op de jaarrekeningcontrole is standaard opgenomen dat de aansluiting aanwezig moet zijn. Dit is een relatief eenvoudige aansluiting en vanuit voorgaande jaren zijn nooit materiële fouten geconstateerd.

Zelfde risico inschatting voor de BUIG gelden: daar wordt eenmaal per jaar een beschikking voor ontvangen welke moet aansluiten met de verantwoorde baten in de administratie en jaarrekening.

Prioriteit is midden omdat het een materiële opbrengstenstroom betreft.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen specifieke rechtmatigheidseisen van toepassing voor deze interne controle.

Interne controle

Wij verrichten voor de interne controle op de algemene uitkering de volgende werkzaamheden:

- Proces opzet: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces algemene uitkering (wie bewaakt circulaire, boekingen);
- Proces bestaan: documenteer 1 lijncontrole zijnde 1 voorbeeld van een tussentijdse aansluiting. De aansluiting wordt per jaareinde beoordeeld.
- Gegevensgerichte werkzaamheden: Stel per jaar vast dat de algemene uitkering aansluit op de meest recente circulaire.

Wij verrichten voor de interne controle op de BUIG gelden de volgende werkzaamheden:

- Gegevensgerichte werkzaamheden: Stel eenmaal per jaar vast dat de verantwoorde opbrengsten volgens de financiële administratie aansluiten met de beschikking van het rijk.

Aard van de post

De plaatselijke belastingen en heffingen vormen na de algemene uitkering de belangrijkste opbrengsten binnen de gemeente Weert. Dit proces is al jaren grotendeels uitbesteed aan de Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband, vormgegeven in een gemeenschappelijke regeling, voor de heffing en inning van gemeentelijke belastingen, waterschapsbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. De BsGW verricht deze taken voor alle Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg.

Het proces belastingen en heffingen omvat de belastingen en heffingen welke door de BsGW worden opgelegd en geïnd: OZB, rioolheffing, afvalstoffenheffing, reinigingsrechten, hondenbelasting, toeristenbelasting, BIZ-bijdrage (BIZ = Bedrijven InvesteringsZone) en parkeerbelasting (boetes).

De gemeente is verantwoordelijk voor de volledigheid van de mutaties en levert periodiek bestanden aan de BsGW. De aanlevering betreft zowel de afgegeven omgevingsvergunningen als de BAG mutaties. Jaarlijks stelt de gemeenteraad de belastingtarieven vast (verordening) en communiceert deze aan de BsGW. Binnen de BsGW is een controleprotocol vastgesteld. Daarin is o.a. voorgeschreven dat de BsGW per jaareinde verantwoording aflegt over de belastingopbrengsten en vorderingenpositie van de gemeente Weert.

De externe accountant van de BsGW controleert jaarlijks deze verantwoording op juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de opgelegde gelden, geïnde gelden en vorderingenpositie. Voorgaande blijkt uit de jaarlijkse verantwoording van de BsGW aan Gemeente Weert. Binnen de BsGW en uiteindelijk door de externe accountant vinden de benodigde controles plaats om risico's te mitigeren. Er zijn in 2022 geen wijzigingen in de aard en omvang van de samenwerking dan wel wijzigingen in externe wet- en regelgeving die materiële impact hebben op deze opbrengsten. Ook in 2023 zijn geen wijzigingen te voorzien.

Risicoanalyse

De BsGW verricht al jaren voor Weert en voor meerdere partijen de belastingoplegging en inning en legt daarover jaarlijks verantwoording af voorzien van controleverklaring van de externe accountant.

Het belangrijkste risico is dat de belastingopbrengsten niet volledig worden verantwoord als gevolg van:

- Onjuiste tarieven (niet conform verordeningen);
- Onvolledig objecten- / subjectenbestand;
- Onvolledige aanslagoplegging (niet voor elk object/ subject een aanslag) en onjuiste bepaling van vrijstellingen;
- Onjuiste (te lage) waardering van de objecten;
- Onrechtmatige toekenning van bezwaarschriften (verlagingen) en kwijtscheldingen;
- Onvolledige doorbetaling van de geïnde belastingopbrengsten door de BsGW aan de gemeente Weert.

Bovenstaande risico's moeten gemitigeerd worden in interne processen binnen de BsGW. Alleen het doorgeven van de mutaties en de tarieven ligt in handen van de gemeente en dit nemen wij in de interne controle mee in de beoordeling van de opzet en bestaan van het proces. De accountant van de BsGW toetst jaarlijks de naleving van de verordeningen van de gemeente Weert en stelt daarmee de rechtmatigheid vast.

Feitelijk is het risico daarom ook terug te brengen tot de volgende materiële risico's voor de gemeente Weert: het risico dat de belastingen en heffingen niet juist, volledig dan wel rechtmatig zijn doordat:

- De verordeningen van de gemeente Weert (o.a. tarieven) worden niet nageleefd;
- De opbrengsten en vorderingenpositie (openstaande belastingdebiteuren) niet aansluiten met de gecontroleerde gewaarmerkte verantwoording van de BsGW;
- De voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren niet volledig is.

Gezien de aard van bovenstaand risico kan deze als laag worden bestempeld. Prioriteit is midden omdat het een materiële opbrengstenstroom betreft.

Wet- en regelgeving

Voor de interne controle is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Verordening onroerendezaakbelasting (OZB)
- Verordening toeristenbelasting
- Verordening parkeerbelasting
- Verordening rioolheffingen
- Afvalstoffenverordening
- Wet en verordening op de bedrijven investeringszone (BIZ)
- Kwijtscheldingsverordening

Interne controle

Wij verrichten voor de interne controle de volgende werkzaamheden:

- Proces opzet: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces belastingen en heffingen, waaronder vaststellen verordeningen en tarieven, doorgeven en verwerking van mutaties, verwerking en beoordeling financiële tussentijdse rapportages van de BsGW, bijbehorende boekingen in en aansluiting met de financiële administratie CODA, beoordeling voorziening dubieuze belastingdebiteuren, ontvangst en beoordeling gewaarmerkte verantwoording + controleverklaring en verwerken van slotboeking;
- Proces bestaan: documenteer 1 lijncontrole zijnde een complete vastlegging en documentatie van alle relevante processtappen zoals hiervoor beschreven.
- Gegevensgerichte werkzaamheden: Aangezien de belangrijkste controlewerkzaamheden plaatsvinden binnen de BsGW en door de externe accountant verrichten wij geen interne controle op mutaties en dergelijke. Voor de interne controle volstaan wij met de volgende werkzaamheden die jaarlijks door de betreffende financieel beleidsmedewerker worden verricht:
 - Stel vast dat de accountant van de BsGW tot een goedkeurend oordeel komt. Bepaal de gevolgen en impact als geen goedkeurend oordeel is verstrekt.
 - Stel vast vanuit de controleverklaring dat de relevante wet- en regelgeving is getoetst om de rechtmatigheid en getrouwheid te waarborgen.
 - Stel de aansluiting vast tussen de gecontroleerde gewaarmerkte verantwoording van BsGW en de financiële administratie Coda. Dit voor de opbrengsten en de vorderingen;
 - Stel vast dat de voorziening dubieuze belastingdebiteuren mede is bepaald op basis van de verantwoording en (indien van toepassing) aanvullende inschatting door de gemeente.
 - Stel vast dat de aanlevering aan de BsGW volledig is, zowel voor de omgevingsvergunningen als de BAG-mutaties.

De gemeentelijke activiteiten over grondexploitatie zijn grofweg te onderscheiden in zogenoemd actief en faciliterend grondbeleid:

- Actief grondbeleid – BIE: Gemeente voert zelf alle fasen van de grondexploitatie uit: van de aankoop van de gronden en eventuele opstellen, sloop, bouwrijp en woonrijp maken tot en met de uitgifte/verkoop van de bouwkaavel. De gemeente heeft de te ontwikkelen grond in eigen bezit.
- Faciliterend grondbeleid: Bij faciliterend grondbeleid is het bouwkaavel in het bezit van een private partij (ontwikkelaar, particulier, etc.) en wordt deze door die partij ontwikkeld. De gemeente treedt enkel c.q. vooral op als overheid, die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is. In het kader van zo'n bestemmingswijziging moet de gemeente vaak allerlei kosten maken, zoals onderzoek, de aanleg van voorzieningen en dergelijke. Deze kosten moeten op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening (WRO) en het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO) op de derden, die daarvan profijt hebben, worden verhaald. Achtergrond van het verplichte karakter van dit kostenverhaal (de moet-bepaling) is de wetgeving rondom Staatssteun.

De commissie BBV heeft in 2019 de notitie Grondbeleid gepubliceerd. Deze notitie is een samenvoeging van 4 eerdere notities: grondexploitatie, faciliterend beleid, nadere uitleg tussentijds winst nemen en voorbeeld verwerken onderhanden werk. Hieronder de uitwerking van beide soorten beleid.

Aard van de post/ proces:

De post bouwgronden in exploitatie (BIE) is de belangrijkste post in de voorraden. De BIE betreffen het onderhanden werk van de lopende grondexploitatiecomplexen binnen de gemeente. Met andere woorden daar waar het vervaardigingsproces is gestart en de bewerking van de grond naar bouwrijpe grond plaatsvindt met het doel om deze (op termijn) te verkopen.

De relevante verslaggevingsaspecten voor waardering, presentatie en toelichting van de voorraden zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV). De voor de voorraden relevante artikelen zijn de volgende: artikel 11, 16, 37, 38, 52b en d, 63 en 65 BBV. In deze notities zijn verscheidene stellige uitspraken gedaan omtrent de verwerking en waardering van de grondexploitatie in de gemeentelijke jaarrekening.

Daarnaast heeft de commissie BBV de notitie Grondexploitaties 2019 gepubliceerd over verduidelijking omtrent de toepassing van de POC-methode voor tussentijdse winstneming. Deze verslaggevingsvereisten zijn dermate complex dat – in combinatie met de omvangrijke stromingen en balansstanden – wij hier risico's onderkennen. Overigens is geen sprake van wijzigingen in de verslaggevingsvoorschriften ten opzichte van voorgaand jaar. Er is enkel een verduidelijking in een aanvulling notitie grondexploitaties: tussentijdse winstneming gepubliceerd.

De post komt tot stand op basis van geactiveerde kosten (bijv. bouw- en woonrijp maken), geactiveerde rente, grondaankopen, grondverkopen, winstnemingen, verliesvoorzieningen.

Hieronder per mutatie een nadere toelichting:

- Geactiveerde lasten: betreffen voornamelijk inkoopfacturen bijvoorbeeld bouw- en woonrijp maken;
- Geactiveerde rente over de boekwaarde per 1 januari: de renteberekening – berekening percentage en toerekening – is voorgeschreven in het BBV.

- Grondverkoppen: betrokkenheid notaris bij transactie, prijs (waardering) op basis van jaarlijkse door Raad vastgestelde grondprijsbrief;
- Grondaankopen: betrokkenheid notaris bij transacties, op basis van externe taxaties ten behoeve van de marktconformiteit van de aankoopprijs (waardering).

De waardering van de BIE komt daarnaast tot stand op basis van inschattingen in de exploitatie opzet over de ontwikkelingen in toekomstige jaren (nog te maken baten en lasten). De gemeente Weert hanteert voor het bepalen van de marktwaarde van de voorraad onderhanden werk uit hoofde van de grondexploitatie, de nominale waarde van de toekomstige verwachte kasstromen en de gerealiseerde kasstromen. Het saldo tussen de gemaakte en geprognoseerde baten en lasten bepaalt het resultaat per individuele kasstroom genererende eenheid (grondexploitatieproject). Dit is een binnen gemeenten gangbare systematiek voor het waarderen van het onderhanden werk en past ook binnen de kaders die vanuit de Wet Ruimtelijke Ordening en het Besluit Ruimtelijke Ordening aan de verwerking van de grondexploitatie (gebruikelijke kosten- en opbrengstsoorten) worden gesteld. Elke grondexploitatie wordt hierbij gezien als een afzonderlijke kasstroom genererende eenheid. Deze systematiek voor het waarderen van grondexploitatieprojecten wordt door de gemeente Weert gehanteerd conform voorgaande jaren, wordt daarmee consistent toegepast en sluit aan met de BBV-vereisten. De uitkomst van de exploitatieopzetten is vervolgens leidend voor de tussentijdse winstneming op basis van de Percentage of Completion- methode (hierna: POC) en de verliesvoorziening. In deze exploitatieopzetten wordt ook rekening gehouden met algemene parameters zoals kosten- en opbrengststijgingen.

Nader toegelicht:

- Kosten- en opbrengststijging: de gemeente onderbouwt de kostenstijging waarmee de exploitatieopzetten worden doorgerekend in toekomstige jaren.
- Verliesvoorziening: de voorraden kunnen onderhevig zijn aan waardeverminderingen of dat er sprake is van verliesgevend project. Hierbij dient de BIE of overige voorraad gewaardeerd te worden tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde (= nominale waarde van de toekomstige kasstromen). Als er sprake is van een verliesgevend grondexploitatieproject dient de gemeente Weert conform BBV een verliesvoorziening te treffen ter grootte van het gehele verwachte verlies en deze in mindering te brengen op de boekwaarde van het project;
- Tussentijdse winstneming: conform BBV verplicht naar rato van de percentages gerealiseerde baten en lasten. Deze realisatiepercentages zijn relatief eenvoudig te berekenen (totaal gerealiseerde baten/ lasten ten opzichte van de totale te verwachten baten en lasten).

Risicoanalyse

De exploitatie van grond gaat per definitie gepaard met risico's, zowel financiële, juridische risico's en misbruik en oneigenlijk gebruik. Het belangrijkste risico voor de BIE hangt samen met de waardering van de BIE als gevolg van significante schattingen van de nog te realiseren baten en lasten en de resterende looptijd van de BIE. Dit betreft namelijk inschattingen in de exploitatieopzet over ontwikkelingen in toekomstige jaren. De totstandkoming van de geactualiseerde exploitatie opzet inclusief daarin opgenomen inschattingen zijn geen onderwerp van interne controle, aangezien deze volledig in samenwerking plaatsvindt met de accountant en de door de accountant ingeschakelde deskundige. De afdeling onderbouwt en documenteert de ingenomen standpunten waaronder resterende looptijd en de nog te realiseren baten/ lasten qua verdeling in de tijd alsmede onderbouwing van de juistheid/ volledigheid van de inschattingen.

Naast waardering in de exploitatieopzetten en rente onderkennen wij wel onderstaande risico's in de mutatie op de boekwaarde van de BIE's die wel door de interne controle worden afgedekt:

- De geactiveerde lasten zijn ten onrechte geactiveerd (betreft bijvoorbeeld lasten i.p.v. BIE) dan wel op de verkeerde BIE geactiveerd dan wel doordat deze niet voldoen aan de BRO-lijst (Besluit Ruimtelijke Ordening) waardoor de boekwaarde van de BIE te hoog is verantwoord.

- De grondverkoop zijn niet in het juiste boekjaar verantwoord waardoor de boekwaarde en mogelijk tussentijdse winstneming dan wel verliesvoorziening niet juist / volledig zijn verantwoord.
- Het frauderisico dat grondverkoop niet rechtmatig tot stand zijn gekomen doordat niet de door de Raad vastgestelde tarieven zijn gehanteerd.
- De grondaankopen zijn niet in het juiste boekjaar verantwoord waardoor de boekwaarde en mogelijk tussentijdse winstneming dan wel verliesvoorziening niet juist / volledig zijn verantwoord.
- De grondaankopen zijn niet juist verantwoord (bijv. als MVA (materiële vaste activa) of als lasten) waardoor de boekwaarde te laag is verantwoord.
- De grondaankopen zijn onrechtmatig als gevolg van een niet marktconforme prijs.
- Het frauderisico dat niet alle (financiële) contractuele afspraken correct worden vertaald in de afrekening bij de notaris.

In het interne controleplan wordt het risico van de grondexploitatie als Midden gekwalificeerd gezien de complexe wet- en regelgeving. Prioriteit is midden omdat het een materiële opbrengststroom betreft.

Wet- en regelgeving

Op de interne controle over grondexploitaties is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Wet ruimtelijke ordening (WRO);
- Besluit ruimtelijke ordening (BRO);
- Nota grondbeleid;
- Grondprijsbrief 2023;
- Meerjarenperspectief grondexploitatie 2023.

Interne controle

De interne controle richt zich voornamelijk op de volgende aspecten:

- Proces opzet: verkrijg op basis van gesprekken kennis en inzicht in het proces en verkrijg de geactualiseerde procesbeschrijving;
- Proces bestaan: stel op basis van één gedocumenteerde lijncontrole het bestaan van dit proces vast;
- Gegevensgerichte detailcontroles: wij verrichten steekproeven op:
 - Verantwoorde lasten grondexploitatie (lopen mee in massa inkoopfacturen, IC inkopen). Bij die facturen aanvullend toetsen dat de lasten passen binnen de BRO lijst van activeerbare kosten.
 - Grondaankopen en grondverkoop. Wij verrichten steekproeven op de grondaankopen en grondverkoop. Daarbij worden de volgende documenten betrokken: overeenkomsten, taxaties, nota grondbeleid, nota van afrekening notaris, aktes (ook voor passeerdatum), boeking in de financiële administratie (juiste bedrag, juiste boekjaar) en rechtmatigheid betaling/ontvangst van afgesproken bedragen. Voor de grondtransacties – die we toch in de rechtmatigheidscontrole moeten betrekken – controleren wij ook de getrouwheid.
 - Juiste invoer van de parameters in de grexmanager op basis van de uitgangspuntennotitie (nieuw vanaf 2022).

Voor de interne controle verrichten wij verder geen werkzaamheden op onderstaande aspecten aangezien de afdeling direct afspraken maakt met de accountant en door de accountant ingeschakelde deskundige:

- Rentetoerekening (berekening en toerekening aan BIE);
- Inschattingen kosten- en opbrengstenstijgingen;
- Inschattingen resterende looptijd BIE;
- Omvang verliesvoorziening;
- Omvang (tussentijdse) winstneming.

4. Verhuuropbrengsten, risico laag,

€ 1.879.000

Aard van de post

De opbrengsten bestaan grofweg uit twee onderdelen:

- Vaste verhuren van vastgoed: in vastgoedpakket Axxerion zijn alle verhuurcontracten en relevante informatie van de panden van de gemeente opgenomen. Ten behoeve van de volledigheid worden jaarlijks de volgende zaken opgesteld en aangesloten:
 - o Standenregister met financiële administratie Coda;
 - o Aansluiting op pandniveau tussen staat van materiële vaste activa, belastinggegevens (BsGW) en standenregister.
- Overige (losse) verhuren van met name sportaccommodaties: dit betreft bijvoorbeeld losse incidentele verhuren dan wel vaste verhuren aan sportverenigingen (met wisselende maandelijkse huur).

Beide verhuuropbrengsten zijn in scope voor interne controle.

Risicoanalyse

De belangrijkste risico's betreffen de rechtmatigheid en de volledigheid van de vaste en losse verhuuropbrengsten. Voor wat betreft de volledigheid betreft dit een frauderisico. Gezien de opzet van het proces betekent dit voor de interne controle een laag risico. Prioriteit van dit proces is midden omdat het een materiële opbrengstestroom betreft.

Wet- en regelgeving

Voor de rechtmatigheid controleren wij de huuropbrengsten met de door de raad vastgestelde tarieventabel.

Interne controle

Voor de interne controle verrichten wij de volgende werkzaamheden:

- Proces opzet: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces inzake jaarlijkse indexering verhuur, aanvraag verhuur, ondertekening contract, facturatie, boeking in Coda en ontvangst betaling.
- Proces bestaan: documenteer 2 lijncontroles zijnde 1 voorbeeld van een vaste en 1 voorbeeld van een losse verhuuropbrengst en maak de hele flow zichtbaar.
- Gegevensgerichte detailcontroles: verricht een gegevensgerichte steekproef op de verantwoorde verhuuropbrengsten. Stel vast dat de verantwoorde opbrengsten aansluiten met het contract en (indien van toepassing) indexbrief.
- Overige:
 - o Stel vast dat de door de Raad vastgestelde tarieven voor verhuur aansluiten met de tarieven zoals opgenomen in het vastgoedregistratiesysteem Axxerion.

- Stel vast dat het standenregister volledig is, dus aansluit met:
 - Activa in staat van vaste activa;
 - BsGW;
 - Coda.

5. Parkeeropbrengsten, risico laag,

€ 3.175.000

Aard van de post

Veruit de belangrijkste parkeeropbrengsten (65%) volgen uit de analyse zoals jaarlijks opgenomen in het interne controledossier betreffen de pin- en contante opbrengsten uit automaten en straat parkeren. De opbrengst uit parkeervergunningen- en abonnementen bedraagt ongeveer 36%, jaarlijks ruim € 800k en betreft een relatief vast bestand met een veelheid aan vergunning- en abbonnementhouders (bedrag per vergunning/abbonnement circa € 230). De parkeervergunningen- en abonnementen en de overige parkeeropbrengsten zijn niet materieel en zijn daarom geen onderwerp van IC.

Risicoanalyse

De belangrijkste risico's over de parkeeropbrengsten zijn:

1. Risico dat de parkeeropbrengsten niet volledig zijn verantwoord doordat de contante gelden na lediging automaten dan wel pinopbrengsten niet aansluiten met de ledigingsstroken en daardoor niet volledig zijn verantwoord in de financiële administratie;
2. Risico dat de parkeeropbrengsten niet volledig zijn verantwoord doordat niet alle ledigingsstroken zijn verantwoord in de financiële administratie;
3. Risico dat de parkeeropbrengsten niet volledig zijn verantwoord doordat nieuwe dan wel wijzigingen in aantal en omvang van de parkeerautomaten / parkeerzones niet zijn gecontroleerd;
4. Risico dat de parkeeropbrengsten onjuist en onrechtmatig zijn doordat gehanteerde tarieven afwijken van de vastgestelde tarieven.

Gezien de opzet van het proces betekent dit voor de interne controle een laag risico. Prioriteit van dit proces is midden omdat het een materiële opbrengstenstroom betreft.

Wet- en regelgeving:

Op de interne controle over parkeeropbrengsten is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Verordening parkeerbelastingen 2023;
- Parkeerverordening 2023.

Interne controle

Wij verrichten voor de interne controle de volgende werkzaamheden:

- Proces opzet: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces parkeeropbrengsten, waaronder vaststellen verordeningen en tarieven, ledigen automaten, controle volledige bankontvangst (two-way match met ledigingsstrook), verstrekken vergunning, controle parkeeropbrengst digitaal parkeren, boekingen in de financiële administratie CODA.
- Proces bestaan: documenteer 1 lijncontrole zijnde een complete vastlegging en documentatie van alle relevante processtappen en deelopbrengsten zoals hiervoor beschreven (met uitzondering van de overige opbrengsten).

- Gegevensgerichte werkzaamheden: verricht de volgende werkzaamheden:
 - Volledigheid ontvangst parkeergelden: verricht een gegevensgerichte detailcontrole op de pin- en contante opbrengsten (aansluiting bankontvangst en ledigingsstrook);
 - Volledigheid verantwoording ledigingsstroken: verkrijg inzicht in de boekingen van de parkeergelden in de laatste maand van het boekjaar en de eerste maand van het nieuwe boekjaar en stel vast dat ledigingsstroken in het juiste boekjaar zijn verantwoord en dat ledigingsstroken van 31 december zijn verantwoord.
 - Volledigheid parkeerautomaten en zones: Stel vast dat alle automaten en parkeerzones zijn verantwoord. Verkrijg hierbij ook inzicht in de relatie met de onderhoudscontracten van de automaten.
 - Juistheid tarieven: stel vast dat de juiste tarieven zijn gehanteerd. Neem hiervan ook kennis van de door de afdeling verrichte werkzaamheden.

6. Omgevingsvergunningen, risico laag,

€ 1.609.000

Aard van de post

De opbrengst voor de omgevingsvergunningen komt tot stand door de afdeling VTH. De opbrengst omgevingsvergunningen betreft onder andere opbrengsten voortvloeiend uit de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) zijnde omgevingsvergunningen voor met name bouw- en sloopactiviteiten. Jaarlijks stelt de gemeenteraad de nieuwe tarieven vast.

De aanvragen worden digitaal ontvangen via OLO, in behandeling genomen en gefactureerd in RX Mission Sinds boekjaar 2022 loopt de facturatie niet meer via team financieel beheer maar via de BsGW. De gemeente stelt de beschikking op en deze wordt voor facturatie en inning naar de BsGW gestuurd. De verantwoording bij de gemeente gebeurt op basis van de kwartaalrapportages van de BsGW.

Risicoanalyse

De belangrijkste risico's betreffen:

1. De opbrengsten omgevingsvergunningen zijn niet volledig verantwoord doordat niet alle aanvragen in OLO ook in RXMission worden afgewikkeld en gefactureerd.
2. De opbrengsten omgevingsvergunningen zijn niet volledig verantwoord doordat de verleende vergunningen volgens RX mission niet aansluiten met de financiële administratie Coda/rapportage BsGW.
3. De opbrengsten omgevingsvergunningen zijn niet juist, niet volledig en / of niet rechtmatig verantwoord doordat niet de in de legesverordening vastgestelde tarieven zijn gehanteerd.
4. De opbrengsten omgevingsvergunningen zijn niet volledig verantwoord doordat grondslagen (m²'s, bouwkosten, etc.) te laag zijn vastgesteld.
5. De opbrengsten omgevingsvergunningen zijn onrechtmatig doordat onbevoegde persoon (afwijking geldend mandaat) de legesnota heeft vastgesteld. Dit heeft overigens geen impact op de rechtmatigheidsverantwoording aangezien de mandaatregeling niet is vastgesteld door de raad.

Gezien de opzet van het proces betekent dit voor de interne controle een laag risico. Prioriteit van dit proces is midden omdat het een materiële opbrengstenstroom betreft.

Wet- en regelgeving

Op de interne controle over omgevingsvergunningen is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Legesverordening (inclusief tarieventabel).

Interne controle

Wij verrichten voor de interne controle de volgende werkzaamheden:

- Proces opzet: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces omgevingsvergunningen, waaronder vaststellen legesverordening en tarieventabel, tariefcontrole in RX Mission behandeling aanvraag van OLO naar RX Mission, inhoudelijke toets, aanmaken en opleggen legesnota in RX Mission, controle op juiste verwerking door de BsGW en vaststellen dat de opbrengsten in Coda aansluiten op de rapportage van de BsGW.
- Proces bestaan: documenteer 1 lijncontrole zijnde een complete vastlegging en documentatie van alle relevante processtappen zoals hiervoor beschreven.
- Gegevensgerichte werkzaamheden:
 - Tarieven: stel vast dat in RX Mission de door de gemeenteraad vastgestelde tarieven (tarieventabel leges) zijn opgenomen.
 - Gegevensgerichte detailcontrole: stel met behulp van een steekproef vast dat de legesnota volledig is (juiste tenaamstellingen, juiste grondslagen, hoogte grondslagen, juiste tarieven, inhoudelijke toetsing, aansluiting nota met RX Mission/BsGW);
 - Mandaat: stel van de nota's in de steekproef vast dat deze door de juiste persoon zijn getekend.
 - Volledigheid aanvragen: stel vast dat het aantal aanvragen volgens OLO aansluit met het aantal in RXMission.
 - Aansluiting sub administratie: stel vast dat de opbrengsten volgens RXMission aansluiten met de rapportage van de BsGW.

7. Leges Burgerzaken, risico laag,

€ 784.000

Aard van de post

De opbrengst burgerzaken bestaat met name uit opbrengsten als gevolg van burgerlijke stand (huwelijk en geregistreerd partnerschap), reisdocumenten zoals identiteitskaarten en paspoorten, rijbewijzen, uittreksel basisregistratie en overige publiekszaken. Dit betreft reguliere dienstverlening door de gemeente. Jaarlijks worden de tarieven door de gemeenteraad vastgesteld (tarieventabel leges). De registraties van de verkochte producten / diensten vindt plaats in G-Kas. De opbrengsten volgens G-Kas worden periodiek batchgewijs verantwoord in Coda.

Risicoanalyse

Dit proces is financieel gezien zeer gering qua omvang en voor accountantscontrole niet van materieel belang. Echter doordat binnen dit proces ook contante geldstromen aanwezig zijn, is ook deze opbrengst in scope voor de interne controle. De contante geldstromen burgerzaken bedragen jaarlijks ongeveer € 5.000 (dagboek kas volgens Coda 2022). Dit bedrag neemt jaarlijks verder af. Gezien de opzet van het proces betekent dit voor de interne controle een laag risico. Prioriteit van dit proces is laag omdat dit geen materiële opbrengstenstroom betreft.

Primair draait de volledigheid van deze opbrengstenstroming om de volledige registratie van verkochte producten in G-Kas. Wij onderkennen geen materieel risico op een onvolledigheid als gevolg daarvan gezien de totale jaaropbrengst (fout kan niet materieel zijn). De belangrijkste risico's die wij onderkennen zijn:

1. De opbrengst leges burgerzaken zijn niet juist, niet volledig en of niet rechtmatig doordat in G-Kas onjuiste tarieven (niet in overeenstemming met legesverordening) worden gehanteerd;
2. De opbrengsten burgerzaken zijn niet volledig verantwoord doordat niet alle opbrengsten volgens G-Kas zijn verantwoord in de financiële administratie Coda.

Wet- en regelgeving

Op de interne controle over leges burgerzaken is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Legesverordening (inclusief tarieventabel)

Interne controle

Wij verrichten voor de interne controle de volgende werkzaamheden:

- Proces opzet: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces legesburgerzaken, waaronder vaststellen legesverordening en tarieventabel, tariefcontrole in G-Kas, behandeling en registratie van product / dienst, opleggen betaling in G-Kas, verwerking batch G-Kas in de financiële administratie Coda en periodieke aansluiting SBA met Coda.
- Proces bestaan: documenteer 1 lijncontrole zijnde een complete vastlegging en documentatie van alle relevante processtappen zoals hiervoor beschreven.
- Gegevensgerichte werkzaamheden:
 - Tarieven: stel vast dat in G-Kas de door de gemeenteraad vastgestelde tarieven (tarieventabel leges) zijn opgenomen.
 - Aansluiting sub administratie: stel vast dat de opbrengsten volgens G-Kas aansluiten met financiële administratie Coda.
 - Detailcontrole: steekproef op de kasstaten waarbij wordt vastgesteld dat deze in functiescheiding is ondertekend en rekenkundig juist is.

8. Inkoop/aanbestedingen, risico hoog,

€ 51.294.000

Aard van de post

Het proces inkoop en aanbestedingen bestaat uit de volgende deelprocessen:

- Bepalen juiste aanbestedingsroute
- Contractenbeheer
- Boeken inkoopfacturen w.o. juiste taakveld en kostencategorie en juistheid btw.
- Autoriseren inkoopfacturen
- Zichtbare vastlegging van de prestatielevering
- Betaling van inkoopfacturen en crediteuren stambestand

De afdelingen hebben het mandaat om de aanbestedingsroute te bepalen en contracten af te sluiten (budgethouder tot EU-drempel bevoegd, subbudgethouder tot enkelvoudige opdrachten conform intern inkoop en aanbestedingsbeleid € 40.000, Europese aanbestedingen gunning door college).

Het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt op basis van het controleprotocol jaarlijks uitgesloten van accountantscontrole. Uitsluiting van (fouten en onzekerheden van) de Europese aanbestedingen is wettelijk niet mogelijk aangezien dit externe wetgeving betreft.

De gemeente beschikt over een duidelijk belegde en geborgde inkoopfunctie. De verantwoordelijkheid van het juist uitvoeren van de aanbestedingen is decentraal belegd bij de afdelingen. Het gevolg hiervan is dat het kennisniveau (bijv. inzake de te volgen aanbestedingsroute) in de organisatie op niveau is, de doel- en rechtmatigheid van inkopen is geborgd en de beheersing en verantwoording van de inkoopuitgaven is adequaat.

De inkoopfacturen worden geboekt in Coda door team Financieel beheer. De autorisatie van de inkoopfacturen vindt digitaal plaats, via een workflow, in Coda. De vastlegging van de prestatieverklaring is voor inkoopfacturen > € 25.000 (excl. BTW) verplicht in Coda.

De financiële administratie is verantwoordelijk voor het onderhoud van o.a. stambestanden crediteuren waarop de betaalgegevens in de betaalbatch worden gebaseerd. Er is een workflow ingericht waarbij medewerker financieel beheer plus de crediteurenstamgegevens kan muteren en de teamleider financieel beheer dit controleert. De betaling van inkoopfacturen worden door middel van het 4-ogenprincipe verricht. Er is geen sprake van contante betalingen van inkoopfacturen.

Risicoanalyse

Het risico op dit proces blijft net als voorgaande jaren als 'hoog' geclassificeerd vanwege:

- Ontbreken integraal contractenregister en naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen: verhoogde aandacht voor de borging van aantoonbare rechtmatigheid op dit gebied en contractbeheer. Tijdens de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn de afgelopen jaren (inclusief 2022) onrechtmatigheden geconstateerd. Deze onrechtmatigheden kennen een oorsprong in het verleden.
- IT-audit Coda: op basis van de managementletter 2021 van BDO blijkt dat er niet gesteund kan worden op het systeem.

Verder onderkennen wij de volgende (reguliere) risico's:

- Het frauderisico dat op rechtmatige wijze gelden aan de bankrekening worden onttrokken;
- Het frauderisico dat de stamgegevens na betaalbaarstelling nog gewijzigd worden;
- Het frauderisico dat de selectie en/of gunning van aannemers of leveranciers niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er (schijn van) belangenverstremgeling ontstaat;
- De lasten zijn onjuist verantwoord doordat deze via een onjuiste boekingscode zijn verantwoord in Coda en daardoor op een verkeerd programma of een verkeerd taakveld worden verantwoord dan wel investeringslasten betreffen;
- De lasten zijn niet rechtmatig doordat de autorisatie niet overeenstemt met intern mandaat;
- Het frauderisico dat inkomende facturen onterecht in de administratie en de betalingscyclus terecht komen doordat er geen prestatielevering heeft plaatsgevonden;
- De lasten zijn niet juist doordat er een betaling heeft plaatsgevonden aan een niet rechthebbende;
- De lasten zijn onvolledig doordat geleverde prestaties in het huidige boekjaar in een later boekjaar worden verantwoord. Dit risico wordt afgedekt door werkzaamheden bij de kortlopende balansposten met een voortgezette controle.

Gezien de complexe wet- en regelgeving van het proces betekent dit voor de interne controle een hoog risico. Prioriteit van dit proces is hoog omdat het gaat om materiële lasten en gezien de complexiteit van de wet- regelgeving.

Wet- en regelgeving

Op de interne controle over inkopen & aanbestedingen is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Wet op de omzetbelasting;
- Wet op het BTW compensatiefonds;
- Europese aanbestedingsregels;
- Aanbestedingswet 2012;
- Aanbestedingsreglement werken 2016;
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid Gemeente Weert 2021.

De aanbestedingswet en de gids proportionaliteit schrijven voor dat boven de Europese drempel altijd een Europese aanbestedingsprocedure verplicht is. De Europese aanbestedingsrichtlijnen is externe wetgeving en maakt dus verplicht onderdeel uit van het normenkader. In de gids proportionaliteit worden geen strenge normen opgelegd hoe een aanbesteding onder de drempel moet plaatsvinden.

Dit is aan de gemeente om dat in haar inkoopbeleid te verwerken. De raad van de gemeente Weert heeft een "Inkoop- en aanbestedingsbeleid Gemeente Weert 2021" vastgesteld.

Dit inkoopbeleid bevat eigen gestelde grenzen afhankelijk van de hoogte van de opdracht met vervolgens voorgeschreven aanbestedingsmogelijkheden van enkelvoudig onderhands tot en met nationaal openbare aanbestedingen. Deze interne regelgeving is niet opgenomen in het jaarlijkse normenkader, omdat daarin alleen externe wetgeving en interne wetgeving als gevolg van raadsbesluiten moeten worden opgenomen.

Dat betekent dat voor de rechtmatigheidscontrole op de inkopen wij alleen toetsen op naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen (boven de EU drempel) en geen werkzaamheden verrichten voor de (vele) kleinere opdrachten. Het uitsluiten van het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid is beschreven in het jaarlijkse controleprotocol van de gemeente en gebeurt landelijk gezien door meer gemeenten.

Voor de interne controle toetsen wij wel vrijwillig de naleving van dit interne inkoop en aanbestedingsbeleid.

Interne controle

De interne controle verricht de volgende werkzaamheden:

- Proces opzet: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het inkoop-, aanbesteding, factuur-, autorisatie- (+prestatielevering) en betaalproces.
- Proces bestaan: documenteer 1 lijncontrole zijnde 1 voorbeeld van een inkoopfactuur en maak de hele flow zichtbaar (van plan / begroting, aanbesteding, enzovoort tot en met betaling van de factuur).
- Gegevensgerichte detailcontrole juistheid: controleer per kwartaal op basis van een gegevensgerichte steekproef de juistheid van de inkopen waaronder juiste aanbesteding, boeking, autorisatie, prestatielevering en betaling. Wij toetsen de facturen in de steekproef aan het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid.
- Mutaties crediteuren stambestand:
 - Verkrijg inzicht in het proces (zit in proces inkopen);
 - Stel vast dat elk kwartaal de controles zichtbaar zijn verricht op nieuwe crediteuren en crediteuren waarvan het bankrekeningnummer is gewijzigd. Stel vast dat zichtbaar is gemaakt de logbestanden, de controle daarop (paraaf en vinken) en achterliggende documentatie waaruit de onderbouwing van de mutatie blijkt.
- Overige werkzaamheden: stel vast dat er een externe IT-audit heeft plaatsgevonden dan wel plaats gaat vinden op de algemene IT-omgeving en specifiek op de applicatie waarin de autorisaties plaatsvinden (financiële administratie Coda). Stel vast dat dit systeem voldoet aan de daaraan te stellen eisen en dat de autorisaties voldoende betrouwbaar zijn.

De naleving van de Europese aanbestedingsregels controleren wij als volgt:

- Stel periodiek een crediteuren spendanalyse op, aan de hand van de SDO notitie, met daarin de bestedingen per crediteuren over het huidige boekjaar en de drie eerdere jaren (4 jaar totaal). Dus voor de jaren 2020, 2021, 2022 en 2023;
- Controleer de naleving op de Europese aanbestedingsregels voor de volgende crediteuren:
 - Crediteuren met een besteding >€ 200.000³ totaal in vier jaar én een besteding in het huidige boekjaar;
 - Crediteuren met een besteding >€ 50.000 in het huidige boekjaar.

³ De Europese Commissie stelt elke 2 jaar de drempelbedragen vast. Per 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023 is de drempelwaarde voor leveringen en diensten (laagste drempelwaarde) voor decentrale overheden € 215.000. Wij ronden dit voorzichtigheidshalve af naar € 200.000. Het bedrag van € 50.000 betreft de waarde van € 200.000 gedeeld door 4 jaar. Deze 4 jaar is richtinggevend voor de looptijd van bijvoorbeeld raamovereenkomsten Artikelen 5 en 33 van richtlijn 2014/24/EU).

De interne controle verricht elk kwartaal de controle op de naleving van de EU-aanbestedingsverplichting. Het aantal nieuwe crediteuren die boven de genoemde grenswaarden uitkomen zijn per kwartaal beperkt. Wij merken op dat de controle op naleving van de Europese aanbestedingsregels ook geldt voor investeringen (materiële vaste activa en immateriële vaste activa).

9. Sociaal domein, risico hoog,	€ 47.145.000
--	---------------------

Taakveld	Taakveldomschrijving		Begroting 2023 lasten
6.3	Inkomensregelingen (Participatiewet)	€	20.808.000
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	€	2.028.000
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+ (WMO + WMO PGB)	€	11.434.000
6.72	Maatwerkdienstverlening 18- (Jeugd + Jeugd PGB)	€	12.875.000
Totaal bovenstaand:		€	47.145.000

Vanwege de verschillende soorten deelstromen binnen het sociaal domein hebben wij ervoor gekozen per deelstroom een paragraaf aan te maken. In de volgende paragrafen gaan wij hier nader op in.

Wet- en regelgeving

Op de interne controle over het sociaal domein is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Participatiewet
- Wijzigingswet Wet participatiebudget
- Besluit participatiebudget
- Wet Sociale Werkvoorziening
- Wet inburgering
- Besluit inburgering
- Besluit bijstandverlening zelfstandigen
- Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
- Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Besluit loonkostensubsidie Participatiewet
- Uitvoeringsbesluit Wmo 2015
- Werkloosheidswet
- Wet Kinderopvang
- Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening
- Jeugdwet

9.1. Sociaal Domein – Participatiewet

Aard van de post

Onder de Participatiewet (PW) vallen de gebundelde uitkeringen WWB, IOAW (Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers), IOAZ (Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen), BBZ (Bijstand voor Zelfstandigen) en de loonkostensubsidies. De grootste stroom uitkeringen betreft de algemene bijstand. Er is sprake van een regulier bedrijfsproces zonder wezenlijke schattingscomponent vanwege de normbedragen. Het ministerie stelt 2x per jaar (januari en juli) normbedragen vast over de hoogte van de uitkeringen.

Dit is dus een landelijk normenkader waarop de gemeente zelf geen invloed heeft. Er zijn naast de bijstellingen van de normbedragen geen significante wijzigingen in wet- en regelgeving. Er is sprake van duidelijke regelgeving waaraan verstrekkingen moeten voldoen.

De uitkeringen worden geregistreerd in Xworks en batchgewijs verwerkt in Coda.

Risicoanalyse

- Het fraude risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt om voor een uitkering in aanmerking te komen.
- De lasten komen door middel van een toereikend proces tot stand (proces uitkeringen en inkomensoverdrachten). Er wordt reeds jaren interne controle verricht en gedocumenteerd in KIC.
- De uitbetaling van de uitkering (na toekenning) vindt maandelijks plaats via het regulier betalingsproces. Deze processen zijn in opzet toereikend en zorgen ervoor dat de lasten over uitkeringen in de jaarrekening via procesmatige boekingen tot stand komen en niet onderhevig zijn aan handmatige boekingen en significante schattingen.
- De individuele omvang van een uitkering is beperkt, wat blijkt uit de maandelijkse normbedragen per uitkeringssoort. De totale populatie bestaat daarom uit een groot aantal relatief kleine transacties. Hierdoor is het risico op een materiële afwijking beperkt.
- Wij onderkennen het reguliere risico dat de lasten participatiewet niet juist zijn doordat deze uitkeringen ten onrechte zijn verstrekt, niet tijdig zijn beëindigd, of dat inkomsten van deze personen ten onrechte niet worden verrekend.

Interne controle

De interne controle verricht de volgende werkzaamheden:

- Opzet proces: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces over aanvraag, heronderzoek, beëindiging, betaling en administratieve verwerking (Xworks en Coda).
- Bestaan proces: documenteer 1 lijncontrole van alle hiervoor genoemde sub processen.
- Gegevensgericht
 1. Verkrijg een aansluiting tussen de sub administratie Xworks waarin de uitkeringen worden geadmistreerd, de financiële administratie Coda en de Sisa bijlage (regeling G2 en G3).
 2. Verricht detailcontroles op een aantal boekingsregels. Documenteer de uitgevoerde controlewerkzaamheden in programma KIC. Stel hierbij de juistheid en rechtmatigheid van de uitkeringen en inkomensoverdrachten vast.

9.2. Sociaal Domein – WMO (HbH en individuele voorzieningen)

Aard van de post

Betreft de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) wat al jaren een gemeentelijke taak is. Denk hierbij aan Hulp bij Huishouden (HbH), Rolstoelvoorzieningen, woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen. Vanaf 2023 wordt de HbH gefactureerd o.b.v. uren in plaats van o.b.v. profielen.

De registraties vinden plaats in applicatie Xworks en worden periodiek batchgewijs verantwoord in financiële administratie Coda.

Een onderdeel van Hulp bij het Huishouden betreft het persoonsgebonden budget, dit betreft echter een verwaarloosbaar deel voor wat betreft bedrag.

Risicoanalyse

In deze wetgeving zijn geen significante wijzigingen evenals in de processen en systemen. De voorzieningen WMO Oud zijn relatief beperkt qua omvang. Het betreft een groot aantal transacties met een relatief kleine omvang per transactie i.r.t. de verantwoordingsgrens. Er is sprake van een regulier toereikend proces.

Dit proces is in opzet toereikend en zorgt ervoor dat de lasten in de jaarrekening via procesmatige boekingen tot stand komen en niet onderhevig zijn aan handmatige boekingen en wezenlijke schattingen.

Het risico bestaat dat de bestedingen HbH, rolstoelvoorzieningen, woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen niet juist zijn verantwoord doordat de verstrekkingen niet rechtmatig en of juist zijn.

Interne controle

De interne controle verricht de volgende werkzaamheden:

- Opzet proces: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces over aanvraag, heronderzoek, beëindiging, betaling en administratieve verwerking (X-works en Coda).
- Bestaan proces: documenteer 1 lijncontrole van alle hiervoor genoemde sub processen.
- Gegevensgericht:
 1. Algemeen: Verkrijg een aansluiting tussen de sub administratie X-works waarin de verstrekkingen worden geadministreerd en de financiële administratie Coda.
 2. Verricht detailcontroles op een aantal boekingsregels. Stel vast dat de persoon recht heeft op dergelijke zorg. Verricht de controle van de aanvraag, toekenning, factuur, prestatielevering en betaling. Deze controle wordt vastgelegd in KIC.

9.3. Sociaal Domein – WMO (Begeleiding)

Aard van de post

Sinds 2015 is de gemeente door middel van de WMO verantwoordelijk voor beschermd wonen/maatschappelijke opvang en begeleiding. Voor wat betreft de 'reguliere' Wmo begeleiding heeft de gemeente contracten afgesloten met zorgleveranciers, die de feitelijke begeleiding verzorgen. De gemeente doet de indicatiestelling voor de begeleiding en communiceert hierover met de zorgleverancier via het systeem 'berichtenverkeer'. Hierbij wordt gewerkt met profielbekostiging, de afrekening door de zorgaanbieders gebeurt op basis van dit profiel en niet op basis van werkelijke uren.

Een onderdeel van begeleiding betreft het persoonsgebonden budget, dit betreft echter een verwaarloosbaar deel voor wat betreft bedrag.

Beschermd wonen/maatschappelijke opvang was tot en met 2021 gemandateerd aan de gemeente Venlo. Vanaf medio 2022 neemt de gemeente deel aan een gemeenschappelijke regeling voor de beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De toegang tot beschermd wonen en maatschappelijke opvang ligt vanaf 2022 bij de gemeente. Het backoffice proces (berichtenverkeer) vond in 2022 nog centraal plaats door de gemeente Venlo. Vanaf 2023 ligt het berichtenverkeer bij de gemeente. Feitelijke begeleiding vindt plaats door zorgleveranciers waarmee op regionaal niveau contracten zijn afgesloten. Betaling en verantwoording vindt plaats vanuit de gemeenschappelijke regeling, waar ook de regionale begroting wordt beheerd.

Risicoanalyse

Er zijn geen belangrijke wijzigingen in wet- en regelgeving. Er is maar een beperkt aantal zorgaanbieders die een bedrag aan lasten van materiële omvang vertegenwoordigen. Van de zorgaanbieders worden productieverantwoordingen en controleverklaringen ontvangen. Op basis hiervan worden de daadwerkelijke bestedingen verantwoord. Ook ten aanzien van deze WMO-producten is er sprake van een regulier bedrijfsproces. Hieruit blijkt dat de lasten WMO een toereikend proces van totstandkoming kennen. Aan de lasten ligt dus geen complex proces met schattingen o.i.d. ten grondslag. Controle op de betalingen vanuit de regionale begroting (beschermd wonen en maatschappelijke opvang) vindt plaats vanuit de gemeenschappelijke regeling. Wij onderkennen de volgende (reguliere) risico's:

1. Het risico bestaat dat de bestedingen WMO begeleiding niet juist zijn doordat de vergoeding die is betaald aan de zorgaanbieders niet in overeenstemming is met de productieverantwoording van de zorgaanbieder dan wel dat er geen goedkeurende controleverklaring bij de productieverantwoording is afgegeven.
2. Risico dat WMO-zorg is geleverd en gefactureerd alsook zorgkosten zijn verantwoord terwijl geen recht op zorg bestaat.
3. Risico dat er geen prestatie is geleverd.

Interne controle

De interne controle verricht de volgende werkzaamheden:

- Opzet proces: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces over aanvraag, heronderzoek, beëindiging, betaling en administratieve verwerking (X-works en Coda).
- Bestaan proces: documenteer 1 lijncontrole van alle hiervoor genoemde sub processen.
- Gegevensgericht:
 1. Gedurende het jaar: stel vast dat voor gefactureerde cliënten recht op zorg bestaat o.b.v. de indicatiestelling. Verricht detailcontroles op een aantal boekingsregels. Stel vast dat de persoon recht heeft op dergelijke zorg. Verricht de controle van de aanvraag, toekenning, factuur, prestatievering en betaling. Deze controle wordt vastgelegd in KIC (applicatie voor het vastleggen van de interne controle).
 2. Gedurende het jaar: Stel vast dat er een prestatievering heeft plaatsgevonden. Ook is er bij de gemeente sprake van een klachtenadministratie, waarbij er periodiek opvolging van binnengekomen klachten plaatsvindt. Ga na in de klachtenregistratie of er signalen zijn dat prestatievering niet heeft plaatsgevonden en analyseer de mogelijke impact hiervan op de getrouwheid en rechtmatigheid.

3. Jaarrekening: Per jaareinde wordt er door de business controller sociaal domein een aansluiting gemaakt tussen de van zorgaanbieders ontvangen productieverantwoordingen (inclusief controleverklaring) en de lasten WMO conform eigen administratie. Dit om de juistheid en volledigheid van de lasten WMO in de eigen administratie te waarborgen. Stel vast dat de aansluiting aanwezig is tussen de productieverantwoordingen met controleverklaringen en de financiële administratie. Vraag om verklaringen voor geconstateerde afwijkingen.
4. Jaarrekening: Analyseer eventuele productieverantwoordingen die niet voorzien zijn van een goedkeurende controleverantwoording en bepaal de impact op de conclusie rechtmatigheid en getrouwheid.

9.4. Sociaal Domein – Jeugd

Aard van de post

Toekenningen worden door de gemeente (CJG (Centrum Jeugd en Gezin) is namens gemeente gemandateerd) en het medisch domein verstrekt aan cliënten. Hierdoor ontstaat recht op zorg geleverd door zorgaanbieders. Zorgaanbieders factureren via het facturatiebureau (onderdeel van gemeente Roermond, gemeente Weert heeft werkzaamheden rondom administratieve verwerking facturen uitbesteed) aan de gemeente. Na het uitvoeren van controles op de facturatie, zendt het facturatiebureau een betaalbatch ter verwerking aan de gemeente.

Risicoanalyse

- Risico dat zorg gefactureerd en betaald is en kosten verantwoord zijn, terwijl er geen zorg geleverd is.
- Risico dat jeugdzorg is geleverd en gefactureerd alsook zorgkosten zijn verantwoord terwijl geen recht op zorg bestaat.

Interne controle

Per jaareinde vindt er een aansluiting plaats tussen de facturatiegegevens (aangeleverd door het facturatiebureau in Roermond) en het Financiële pakket (Coda). Hiermee wordt de juistheid en volledigheid van de geboekte kosten gecontroleerd. Per jaareinde vindt er een dossiercontrole plaats bij het CJG, waarbij de rechtmatigheid en de prestatielevering wordt gecontroleerd (o.a. woonplaatsbeginsel en controle beschikking).

9.5. Sociaal Domein - PGB

Aard van de post

De persoonsgebonden budgetten (PGB's) worden door de gemeente Weert verstrekt, m.u.v. de toekenningen Jeugd, dit ligt bij het CJG. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) is verantwoordelijk voor de uitbetaling aan de cliënt en vaststelling van de prestatielevering. De SVB stuurt maandelijks facturen naar de gemeente Weert over de bevoorschotting, stuurt prognoses over de realisatie ten behoeve van de jaarrekening en een eindafrekening in juni over het voorafgaande jaar. De gemeente heeft toegang tot het systeem van de SVB om cliëntgegevens te raadplegen. De totale omvang van de post bedraagt jaarlijks ongeveer € 750.000 waarvan WMO € 300.000 en Jeugd € 450.000.

Risicoanalyse

De verantwoording van deze bestedingen is complex doordat de SVB verantwoordelijk is voor de getrouwheid en rechtmatigheid van de bestedingen en eventuele fouten en onzekerheden doorwerken in het oordeel omtrent de lasten van gemeente Weert.

Al sinds de decentralisatie in 2015 is jaarlijks sprake van onrechtmatigheden. Omdat de SVB een niet goedkeurende controleverklaring krijgt betekent dit dat de gemeente zelf aanvullende controlemaatregelen dient uit te voeren voor de PGB.

Jaarlijks ontvangen gemeenten van de SVB-verantwoordingen PGB trekkingsrechten WMO en Jeugdwet inclusief controleverklaring. Over 2021 – en naar verwachting ook over 2022 (nog niet bekend) en 2023– is een afkeurende controleverklaring afgegeven door de accountant van de SVB.

Conform de door het NBA d.d. 21-06-2016 afgegeven: “NBA audit alert 39: Sociaal Domein 2015” hangen de gevolgen van de afkeurende controleverklaringen van de SVB op de controleverklaring van de gemeente Weert onder andere af van de afstemming van de cijfers tussen SVB en de gemeente en daarnaast van de omvang van de PGB’s bij de gemeente.

Daarnaast is in de audit alert aangekondigd dat het ontbreken van een controle op de geleverde prestatie leidt tot een onzekerheid in de controle voor de getrouwheid en rechtmatigheid van de PGB bestedingen. De SVB heeft de geleverde prestaties niet gecontroleerd. De gemeente toetst jaarlijks zelf de prestatielevering van de PGB’s.

De fouten in de verantwoording met bijbehorende controleverklaring van de SVB zijn niet gespecificeerd per gemeente en de massa is niet homogeen. De verantwoordingen en controleverklaringen bevestigen het beeld dat een doorvertaling naar fouten en onzekerheden naar individuele gemeenten niet mogelijk is. Dat betekent dat er ook om deze reden een onzekerheid is te verwachten in de controle met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid.

Ook bestaat onzekerheid over een deel van de PGB bestedingen 2022 die in 2023 worden uitbetaald. Deze worden niet door de Audit Dienst SVB in de controle betrokken. In de controle worden namelijk alleen de betalingen 2022 gecontroleerd. Tevens is het onzeker of een rechtmatigheidsfout bij de SVB ook in alle gevallen een rechtmatigheidsfout bij de gemeente met zich meebrengt. Het ontbreken van bepaalde informatie kan bij de SVB als fout gekwalificeerd worden, terwijl de betreffende informatie wellicht bij de gemeente wel aanwezig is en niet als fout hoeft te worden aangemerkt.

Op basis van het bovenstaande en de audit alert concluderen we dan ook dat er een onzekerheid is met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid van de bestedingen inzake PGB’s 2023

Het risico is dat de PGB-bestedingen niet rechtmatig en of niet getrouw zijn verantwoord.

Interne controle

De interne controle verricht de volgende interne controles:

1. Proces: onderdeel van de procesbeschrijvingen Jeugd en WMO.
2. Gegevensgerichte werkzaamheden:
 - a. Verkrijg een aansluiting tussen de meest recente verantwoording van de SVB (op basis van baten en lasten) en de financiële administratie.
 - b. Analyseer en corrigeer de verschillen.
 - c. Neem kennis van de controleverklaring van de SVB. Bekijk de strekking van de verklaring en ga na of dit voldoende zekerheid verschaft over de verantwoorde lasten.

Voor 2023 is evenals over voorgaande jaren de verwachting dat de gemeenten de getrouwheid en rechtmatigheid van de bestedingen PGB Jeugd en WMO niet vaststellen. Dit leidt tot een onzekerheid in onze controle.

Jaarlijks wordt er door de business controller sociaal domein een aansluiting gemaakt tussen de geboekte lasten PGB in CODA en de lasten conform het meest recente overzicht van de SVB in de PGB portal. Ook is er sprake van periodieke opvolging van de fraudesignalen die binnenkomen via de PGB portal. PBG is onderdeel van de interne controle WMO in KIC.

10. Subsidieverlening en bijdragen aan verbonden partijen, risico midden,

€ 38.704.000

Aard van de post

Subsidieverstrekingen

De gemeente Weert kent jaarlijks ruim 70% van de totale bestedingen aan subsidies toe aan bekende grote partijen zoals Stichting Bibliocenter, Stichting Punt Welzijn, CJG, Stichting regionaal instituut cultuur & kunst educatie (Rick), Zwembad IJzeren man, Algemeen maatschappelijk werk Midden-Limburg, Humanitas en Munttheater.

Volgens de algemene subsidieverordening van de Gemeente Weert moet de aanvraag voor subsidieverlening schriftelijk ingediend worden bij het college, uiterlijk op 14 september voorafgaand aan het boekjaar. Dit betekent dat in de vastgestelde begroting de belangrijkste subsidies al zijn vastgesteld. Jaarlijks ontvangt elke subsidieontvanger nog wel een beschikking met daarin het daadwerkelijk toegekende bedrag en de subsidievoorwaarden.

Verbonden partijen

In hoofdstuk 6 hebben wij al gemotiveerd welke verbonden partijen belangrijk zijn en welke controlewerkzaamheden wij verrichten. De verbonden partijen zijn vrijwel jaarlijks gelijk evenals de jaarlijkse bijdragen.

Conclusie

Gelet op de financiële omvang wordt ook dit proces in 2023 meegenomen in de controles. Dit proces bevat de interne controle op de subsidieverstrekingen en bijdragen aan verbonden partijen. Beide processen bestaan uit jaarlijks vrijwel gelijke bijdragen aan bekende partijen.

Risicoanalyse

Het proces is in voldoende mate op orde en door gebruik van Djuma zijn documenten goed terug te vinden. Ook het proces rondom aanvraag, begroting, toekenning, etc. is voldoende op orde. De financiële risico's van deze bijdragen zijn beperkt gezien het bekende aantal partijen en jaarlijks vrijwel gelijke bijdragen.

Het belangrijkste risico is dat verstrekte subsidies en bijdragen aan verbonden partijen niet juist zijn verantwoord of niet rechtmatig zijn, omdat de subsidies niet conform de richtlijnen van de gemeente zijn verstrekt en/of vastgesteld.

Gezien de opzet van het proces betekent dit voor de interne controle een laag risico. Prioriteit van dit proces is midden omdat het een materiële uitgavenstroom betreft.

Wet- en regelgeving

Op de interne controle over subsidieverstrekkings is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Algemene subsidieverordening Weert 2017;
- Nota herziening subsidiestelsel vrijwilligersorganisaties 2017.

Interne controle

Subsidieverstrekkings:

De interne controle verricht de volgende werkzaamheden:

- Proces opzet: verkrijgt met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces over subsidie aanvraag (+ toetsing), toekenning, betaling en definitieve vaststelling.
- Proces bestaan: documenteert 1 lijncontrole zijnde 1 voorbeeld van een subsidietoekenning en maakt de hele flow zichtbaar (van aanvraag tot vaststelling).
- Gegevensgerichte detailcontroles subsidieaanvragen: de toegekende subsidies worden bij aanvang van het boekjaar opgenomen in termijncalenders en per maand dan wel per kwartaal uitbetaald. Gezien het eerder beschreven proces van aanvragen (voorafgaand aan start boekjaar) en begroting, kan aan het begin van het boekjaar een groot deel van de interne controle worden verricht.

Wij verrichten gegevensgerichte steekproeven op in ieder geval de grootste partijen zodat ruim 70% in scope is. Op de resterende kleinere partijen verrichten wij een gegevensgerichte steekproef willekeurig over de andere subsidies. Wij stellen vast dat de autorisatie van de beschikking, boeking in administratie en betaling juist en rechtmatig zijn. Bij de gegevensgerichte detailcontrole stellen wij vast dat voor elke beschikking sprake is van een getekend B&W-besluit, dat de brieven voldoen aan de gestelde vereisten en dat de voorschriften uit wet- en regelgeving zijn nageleefd.

- Gegevensgerichte detailcontrole vaststellingen jaar t-1: de uitkomsten van de vaststellingen over jaar t-1 worden verwerkt in het huidige boekjaar. Eventuele afwijkingen tussen de vaststelling en oorspronkelijke toekenning worden geanalyseerd en geprojecteerd op de nog niet vastgestelde subsidie. Dit om na te gaan of er een overlopende post moet worden verantwoord dan wel tekstuele toelichting in de jaarrekening noodzakelijk is. Wij controleren voor de partijen die in de controle zijn opgenomen van de subsidieaanvragen ook de vaststelling jaar t-1.

Bijdragen aan verbonden partijen

Wij verrichten de volgende interne controlewerkzaamheden:

- Jaarlijkse financiële bijdrage volgens administratie aansluiten met vastgestelde bedrag door de Raad en controleren de bijbehorende financiële afhandeling (juistheid betaling, etc.).
- Naleving rapportageverplichting door verbonden partij aan gemeente:
 - Vaststellen dat tussentijdse rapportages worden verstrekt;
 - Eventuele financiële bijstellingen tijdig worden geautoriseerd door de Raad en daarmee in bijgestelde begroting van gemeente Weert worden verwerkt.

Aard van de post

De salarissen betreffen de loonkosten, premies en afdrachten voor de vaste medewerkers in dienst bij de gemeente Weert. De salarisadministratie wordt verricht in Motion door de gemeente Weert. Motion is een applicatie van Centric. Centric waarborgt de juistheid en volledigheid van de algemene parameters (loonheffing, afdrachten, etc.) en zorgt ervoor dat het systeem blijft functioneren. Centric verzorgt maandelijks bestanden/lijstwerken ten behoeve van de salarisverwerking en -betaling zoals klaarzetten SEPA-betalbatch en de loonjournaalpost.

Risicoanalyse

Het belangrijkste risico voor de financiële administratie, inzicht in tussentijdse cijfers en voor de jaarrekening betreft de juistheid en rechtmatigheid van de salarissen. De volledigheid van de salarissen wordt niet als een materieel risico gezien.

Dit zou betekenen dat mensen wel in dienst zijn, maar geen vergoeding ontvangen: deze mensen trekken zelf tijdig aan de bel en kan niet leiden tot een materiële fout (fout van ongeveer € 1 miljoen). Gelet op de financiële omvang van dit proces wordt deze meegenomen in de interne controle. Daarbij het volgende onderscheid te maken:

- De kosten voor inhuur zijn gebaseerd op inkoopfacturen en inkoopcontracten. Deze kosten vormen onderdeel van de interne controle op de inkopen en aanbestedingen (factuurcontrole);
- De kosten voor personeel in dienst van de gemeente Weert worden behandeld in deze interne controle. Dit zijn personen die op de loonlijst staan en maandelijks via de salarisadministratie worden betaald.

Gezien de aard van het proces betekent dit voor de interne controle een risicokwalificatie midden. Prioriteit van dit proces is midden omdat het een materiële uitgavenstroom betreft.

Wet- en regelgeving

Op de interne controle over salarissen is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra);
- Wet op de loonbelasting 1964;
- Wet Normering Topinkomens (WNT).

Interne controle

De interne controle verricht de volgende werkzaamheden:

- Opzet proces: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces over in dienst, uit dienst, variabele vergoedingen (onkostendeclaraties), overige mutaties (bijvoorbeeld wijziging bankrekeningnummer), aanpassing parameters (%'s, grondslagen, drempels), loonjournaalpost, controle op de maandmutaties, salarisbetaling en de maandelijke aansluiting tussen Motion met Coda.
- Bestaan proces: documenteer de hiervoor genoemde sub processen: dus 1 lijncontrole indiensttreding, 1 uitdiensttreding, 1 bruto netto berekening, 1 controle op een mutatieverslag, 1 controle op de salarisbetaling en 1 tussentijdse aansluiting tussen Motion en Coda.

- Gegevensgericht: gegevensgerichte zekerheid wordt behaald met het verrichten van gegevensgerichte cijferanalyses. Bouw een verwachting op met minimaal de volgende componenten:
 - Salarislast voorgaand jaar
 - Gemiddeld aantal Fte's voorgaand jaar
 - Gemiddeld aantal Fte's huidig jaar
 - Gemiddelde salarisverhoging (cao) indien van toepassing
 - Uitsluiten correcties en incidentele beloningen
 - Bepaal de tolerantie voor afwijkingen (threshold zoals afgestemd met BDO)
 - Onderzoek eventuele afwijkingen als afwijking > threshold.
- Afsluitende werkzaamheden: stel elk kwartaal vast dat de cumulatieve loonjournaalpost volgens salarisadministratie Motion zichtbaar aansluit op Coda en dat eventuele verschillen zichtbaar zijn gemaakt, zijn geanalyseerd, zijn onderbouwd en indien nodig ook zijn gecorrigeerd.
- Onkostenvergoedingen College van B&W: voer een integrale controle uit op de onkostenvergoedingen. Stel hierbij vast dat er sprake is van onderliggende brondocumentatie en dat de declaraties geautoriseerd zijn conform de geldende voorschriften.

12. Beheersing van verbonden partijen, risico laag,

paragraaf Verbonden partijen

Aard van de post

De gemeente participeert in verschillende verbonden partijen zoals gemeenschappelijke regelingen (GR'en), vennootschappen (NV's en BV's) en overige samenwerkingsverbanden.

Risicoanalyse

Risicoanalyse gemaakt op basis van (indien van toepassing) ontwikkelingen, omvang jaarlijkse bijdrage dan wel financieel belang (aandelenkapitaal), aard en doel van de transacties het risico ingeschat. Tevens willen wij vanuit bestuurlijke informatievoorziening de tussentijdse informatievoorziening van de GR'en beoordelen (tijdig, conform afspraak, inhoudelijk beoordeeld, etc.). Onderwerp van interne controle zijn de volgende verbonden partijen:

- GR Werkvoorzieningschap Weert e.o. De Risse
- GR Veiligheidsregio Limburg Noord
- GR Belastingssamenwerking gemeente en waterschappen (BsGW)
- GR Omnibuzz
- MGR Sociaal domein Limburg-Noord

Opmerking: verbonden partij BsGW nemen wij al mee in onze IC op belastingen. In de overige verbonden partijen zoals GR Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Limburg Noord, ICT NML, Enexis, BNG en VNG zien wij geen belangrijke risico's dan wel omvangrijke bijdragen.

De gemeente dient het beheer en controle ten aanzien van de verbonden partijen echter zodanig vorm te geven dat zij "in control" is over de verbonden partijen. Daarbij speelt het toezien op afgesproken prestatielevering een rol maar ook op het voeren van een deugdelijke bedrijfsvoering. Het voornemen is om uiterlijk 2022 op uniforme wijze de afspraken en prestaties van de verbonden partijen in beeld te brengen. De nota verbonden partijen is in 2022 geactualiseerd. Deze nota wordt op 23 maart vastgesteld door de raad.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen specifieke rechtmatigheidseisen van toepassing.

Interne controle

De interne controle verricht de controle van de jaarlijkse bijdragen (juistheid factuur, boeking en betaling). Ook verkrijgen wij kennis en inzicht in de resultaatafspraken en bewaking op naleving van overige contractuele afspraken.

13. Immateriële vaste activa en materiële vaste activa (mutaties), risico midden, IVA: € 1.083.000 en MVA: € 182.815.000

Aard van de post

De immateriële en materiële vaste activa betreffen geactiveerde kosten / bijdragen, verminderd met desinvesteringen, afschrijvingen en bijdragen van derden (bijvoorbeeld subsidiegelden). De commissie BBV heeft in 2020 de notitie materiële vaste activa gepubliceerd met diverse richtlijnen onder andere over activeren en het bepalen van duurzame waardeverminderingen. Deze notitie is ook van belang in 2023 gezien de financiële omvang van de balanspost per balansdatum en de jaarlijkse investeringen.

De immateriële vaste activa bestaan uit bijdragen aan activa in eigendom van derden en geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Deze bijdragen aan activa in eigendom van derden worden na besluitvorming door college en of gemeenteraad toegekend en betaald. De kosten voor onderzoek en ontwikkeling betreffen geactiveerde kosten voor voorbereiding van te realiseren en uitvoerbare investeringen, dus kosten die gemaakt worden voor de daadwerkelijke investering. De kosten van verkennende planontwikkelingsstudies kwalificeren bijvoorbeeld niet voor activering zolang nog niet helder is wat er precies gerealiseerd gaat worden.

De materiële vaste activa betreft geactiveerde kosten voor gemeentelijk bezit dan wel aankopen van gronden, gebouwen, en dergelijke. De transacties komen tot stand vanuit besluitvorming en zijn onderbouwd onder andere met contracten, facturen en bankafschriften. De staat van activa van de gemeente Weert – zogenaamde staat van vaste activa – wordt gegenereerd vanuit het financiële pakket.

Zowel materiële als immateriële vaste activa worden meegenomen in de interne controle:

- Gelet op de financiële omvang van zowel de balansstanden van beide posten (als de jaarlijkse mutaties) in relatie tot de verantwoordingsgrens;
- Bij het opstelproces voor de jaarrekening worden intern diverse fouten geconstateerd in activering en verantwoording van bijdragen derden.
- De staat van vaste activa is niet actueel en bevatte in voorgaande jaren diverse fouten (negatieve boekwaarden, positieve afschrijvingen, onjuiste toerekening aan boekjaar van bijdragen derden, etc.).

Wet- en regelgeving

Op de interne controle over vaste activa is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Gemeentewet (begrotingscriterium t.a.v. investeringskredieten)
- Besluit Begroting en Verantwoording (incl. Notitie Materiële vaste activa)
- Financiële verordening

Risicoanalyse en interne controle

Doordat de risicoanalyse en interne controle in tabelvorm zijn weergegeven zijn beiden samengevoegd in één paragraaf. De posten immateriële en materiële vaste activa kennen een soortgelijk mutatieoverzicht in de jaarrekening, soortgelijke aard qua mutaties en daarmee samenhangende risico's.

Hieronder per component de belangrijkste risico's en de interne controlewerkzaamheden:

Risico's	Werkzaamheden
<p>De <u>investeringen materiële vaste activa</u> komen tot stand op basis van inkoopfacturen. De investeringen zijn niet juist verantwoord dan wel onrechtmatig als gevolg van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Boeking op onjuiste krediet; - Verantwoording op onjuiste activacategorie met bijbehorende levensduur - Niet zichtbare prestatielevering; - Onjuiste factuurautorisatie; - Betaling naar niet rechthebbenden. 	<p>Proces opzet en bestaan: bij de interne controle op de inkopen is al het autorisatieproces, boekingsproces en betaalproces beschreven.</p> <p>Gegevensgerichte detailcontroles: verricht elk kwartaal gegevensgerichte controles. Wij verrichten een steekproef op de facturen in projecten met een realisatie groter dan € 100.000.</p> <p>Voor projecten <€ 100.000 verrichten wij geen verdere werkzaamheden als uit de steekproeven zoals hierboven genoemd geen bijzonderheden blijken.</p>
<p>Alleen voor post immateriële vaste activa</p> <p>Het risico bestaat dat de <u>investeringen in bijdragen aan activa in eigendom van derden</u> niet juist zijn verantwoord – ten onrechte geactiveerd – doordat geen sprake is van een meerjarig nut, een publieke taak (algemeen belang) dan wel dat de gemeente de derde partij niet kan verplichten de bijdrage daadwerkelijk te investeren.</p>	<p>Feitelijk zijn dit investeringen. Wij verwijzen voor de interne controlewerkzaamheden naar het onderdeel investeringen.</p> <p>Aanvullend op die interne controle is het van belang vast te stellen dat bij bijdragen aan activa in eigendom van derden sprake is van een publieke taak én meerjarig nut én dat de gemeente de derde partij kan verplichten daadwerkelijk te investeren.</p>
<p>Alleen voor post immateriële vaste activa</p> <p>Het risico bestaat dat de <u>investeringen in kosten voor onderzoek en ontwikkeling</u> niet juist zijn verantwoord doordat nog geen redelijke zekerheid bestaat over de uiteindelijke investering. Een investering wordt hier bedoeld als een uiteindelijk activeerbare investering (dus geen exploitatielast) volgens BBV.</p>	<p>Feitelijk zijn dit investeringen. Wij verwijzen voor de interne controlewerkzaamheden naar het onderdeel investeringen.</p> <p>Aanvullend op die interne controle is het van belang vast te stellen dat bij investeringen in kosten voor onderzoek en ontwikkeling sprake is redelijke zekerheid over de uiteindelijke investering.</p>
<p>De <u>desinvesteringen</u> kunnen bestaan uit activa die worden verkocht of buiten gebruik worden gesteld.</p>	<p>Gegevensgerichte detailcontroles: verricht elk kwartaal een gegevensgerichte steekproef op de desinvesteringen.</p>

Risico's	Werkzaamheden
<p>De <u>afschrijvingen</u> zijn niet juist of volledig als gevolg van het hanteren van onjuiste afschrijvingstermijnen.</p>	<p>De staat van vaste activa wordt via Coda gegenereerd naar Excel.</p> <p>Gegevensgerichte detailcontrole: elk kwartaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen dat de afschrijvingslasten volgens de staat C aansluiten met de geboekte kapitaallasten in Coda. - Stel integraal vast dat formules juist zijn. - Stel steekproefsgewijs vast dat de juiste afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd op regelniveau rekening houdend met waarderingsgrondslagen in de jaarrekening en gemeentelijk beleid (waardering en afschrijving vaste activa en rente). <p>Verricht per jaareinde een cijferbeoordeling op de afschrijvingen (realisatie 2022, begroting 2022, realisatie 2021) per activacategorie en verkrijg verklaringen voor de belangrijkste afwijkingen.</p>
<p>De <u>bijdragen van derden</u> betreft subsidies van derden die in mindering gebracht worden op de investeringen. De bijdrage is niet juist of volledig verantwoord als gevolg van onjuiste toerekening aan het boekjaar (prestatielevering en voortgang project).</p>	<p>Gegevensgerichte werkzaamheden: elk kwartaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stel steekproefsgewijs vast dat de verantwoorde bijdragen derden juist zijn. Stel de juistheid vast op basis van het subsidiedossier en realisatie tot dusver. - Stel de volledigheid van de verantwoorde bijdragen als volgt vast: beoordeel de posten overlopende activa (voor- financiering) en passiva (voorschotbedragen). Verkrijg inzicht in de verschillende subsidies en beoordeel mogelijke relatie met de vaste activa. Eventuele fouten in deze posten kunnen gevolgen hebben voor de bijdragen van derden. - Verkrijg het gemeente brede subsidieregister en stel vast dat subsidies die betrekking hebben op vaste activa – voor zover nog niet betrokken in voorgaande werkzaamheden – juist en volledig zijn verwerkt.

Risico's	Werkzaamheden
<p>De <u>afwaarderingen</u> zijn te laag dan wel de <u>boekwaarde per 31 december</u> is te hoog verantwoord als gevolg van niet verwerkte duurzame waardeverminderingen. Dit risico – rekening houdende met Notitie Materiële vaste activa – heeft betrekking op waardeverminderingen voor vastgoed. Wij zien ook als gemeente Weert geen risico op materiële fouten in andere vaste activa categorieën: geen fouten of issues vanuit het verleden.</p>	<p>Verricht de volgende gegevensgerichte werkzaamheden per half jaar, dus tussentijds en per jaareinde) op de boekwaarden per peildatum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verkrijg van de afdeling Vastgoed een lijst van alle panden en sluit deze op boekwaardetotaal aan met de staat C en financiële administratie (en per jaareinde op de jaarrekening). Nb: volledigheid van de lijst met panden ook relateren aan gegevens kadaster voor zover nog niet gedaan is in de staat C. - Verkrijg inzage in de WOZ-waarde (indicatie marktwaarde) per object en zet deze af tegen de boekwaarde volgens de financiële administratie; - Voor activa waarvan de boekwaarde hoger is dan de WOZ-waarde: <ul style="list-style-type: none"> o Stel vast welke functie het object heeft (maatschappelijk of bedrijfseconomische functie). o Stel vast wat de intentie is van de gemeente met dit object: intentie tot duurzaam exploiteren of niet? o Stel vast op basis van het stroomschema in de notitie Materiële vaste activa (paragraaf 4.3) of mogelijk sprake is van een duurzame waardevermindering. o Verkrijg van de afdeling taxaties voor panden waar mogelijke waarderingsvraagstukken spelen. o Stel vast dat indien sprake is dat de boekwaarde hoger is dan de taxatie deze duurzame waardevermindering volledig is verwerkt als verlies in het huidige boekjaar.

Gezien de aard van het proces en de complexiteit van de wet- en regelgeving betekent dit voor de interne controle een midden risico. Prioriteit van dit proces is midden omdat het een materiële post betreft.

Bovenstaande werkzaamheden betreffen de reguliere interne controlewerkzaamheden.

Aard van de post

De jaarrekeningpost bestaat uit de volgende deelposten:

- Algemene reserve: algemeen vrij te besteden door de raad;
- Bestemmingsreserve: betreffen een vermogenscomponent waaraan al een bestemming is toegekend door de raad;
- Gerealiseerd resultaat: het 'netto resultaat' over het huidige boekjaar, dus het saldo volgens het overzicht van baten en lasten na reservemutaties.

De complexiteit van de transacties is relatief gering. De gemeenteraad neemt een besluit en dit leidt tot de instelling van en de mutaties in de reserves. Daarnaast stelt de gemeenteraad specifieke bestedingsdoelen voor de bestemmingsreserves en afhankelijk daarvan worden toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves gedaan. In de jaarrekening wordt het verloop en het saldo van elke reserve weergegeven.

De mutatie in de reserves heeft een directe relatie met het rechtmatigheidsaspect begrotingscriterium. In de jaarrekening moeten de toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves worden verwerkt overeenkomstig het bedrag dat via de begroting (swijzigingen) door de raad is goedgekeurd voor de betreffende bestemmingsreserve. Verder kunnen er raadsbesluiten zijn die inhouden dat specifiek benoemde saldi, bijvoorbeeld een overschot of tekort op de uitvoering van de Wmo, ook nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen worden gebracht. Mutaties in de reserves die niet door een voor 31 december van het verslagjaar genomen raadsbesluit zijn gedekt, zijn dus in strijd met de Gemeentewet en het begrotingscriterium (één van de drie rechtmatigheidscriteria). Dit zijn daarom onrechtmatigheden die worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Risicoanalyse

Het belangrijkste risico zit vooral in de rechtmatigheid van de mutaties, waarbij één of meerdere mutatie(s) groter dan de materialiteit kunnen zijn. Het risico bestaat dat rechtstreekse vermogensmutaties hebben plaatsgevonden (dienen conform BBV allemaal via het overzicht van baten en lasten plaats te vinden) dan wel dat mutaties hebben plaatsgevonden zonder een daaraan ten grondslag liggend raadsbesluit (zonder raadsbesluit zijn mutaties onrechtmatig).

Wij gaan controles verrichten op de mutaties in de algemene reserve en de bestemmingsreserves. De eigen vermogenscomponent gerealiseerd resultaat is het netto resultaat van het huidige boekjaar. Dit moet één op één aansluiten op het overzicht van baten en lasten en is niet complex. Deze enkel door middel van interne consistentie betrekken in de interne controle.

Gezien de aard van het proces en de complexiteit van de wet- en regelgeving betekent dit voor de interne controle een midden risico. Prioriteit van dit proces is midden omdat het een materiële post betreft.

Wet- en regelgeving

- Gemeentewet, specifiek voor naleving begrotingscriterium

Verder is voor de getrouwheid het BBV van toepassing.

Interne controle

Verricht de volgende werkzaamheden:

1. Verkrijg de staat van reserves met onderliggende boekingsdetails en sluit dit aan op het grootboek en de jaarrekening;
2. Stel vast dat de totale mutatie in het eigen vermogen aansluit op het saldo van baten en lasten volgens het overzicht baten en lasten (dus aansluiting met saldo vóór mutatie in de reserve).
3. Stel vast dat de eigen vermogenscomponent gerealiseerd resultaat aansluit met het gerealiseerd resultaat volgens het overzicht van baten en lasten.
4. Stel vast dat de onttrekkingen en toevoegingen aan het eigen vermogen volgens het verloopoverzicht eigen vermogen in de balans aansluiten met de onttrekkingen en toevoegingen volgens het overzicht van baten en lasten.
5. Stel vast dat het resultaat voorgaand boekjaar volgens het mutatieoverzicht eigen vermogen aansluit op de resultaatbestemming van voorgaand jaar (raadsbesluit).
6. Stel met een gegevensgerichte detailcontrole vast dat de toevoegingen rechtmatig zijn (raadsbesluit vóór 31 december van het jaar en eventuele toelichtende documentatie).
7. Stel met een gegevensgerichte detailcontrole vast dat onttrekkingen rechtmatig zijn (raadsbesluit vóór 31 december van het jaar, eventuele toelichtende documentatie en onttrekking moet passen binnen het doel van de reserve).
8. Stel voor alle nieuwe dan wel opgeheven reserves vast dat er een besluit van de raad vóór 31 december van het jaar aan ten grondslag ligt.

15. Voorzieningen, risico laag,

€ 26.443.000

Aard van de post

De gemeente Weert kent per 31-12-2021⁴ de volgende voorzieningen:

- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:
 - Voorziening pensioen zittende wethouders € 1.368.000;
 - Voorziening verlofsparen;
 - Nog te maken kosten afgesloten grex € 40.000.
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden:
 - Voorziening vervangingsinvesteringen riool € 17.308.000;
 - Voorziening oude vervanging riool € 7.351.000;
 - Voorziening stedelijk groenfonds € 12.000;
 - Voorziening kwaliteitsfonds buitengebied € 185.000;
 - Voorziening natuur- en landschapsvisie € 179.000.

Per voorziening wordt jaarlijks een position paper opgesteld met daarin onder andere opgenomen een beschrijving van nut en noodzaak van de voorziening, relatie met relevante wet- en regelgeving, gehanteerde uitgangspunten en schattingen bij het bepalen van de voorziening, eventuele scenario analyses en conclusie. De position papers worden jaarlijks ondertekend door de betreffende teamleiders / adviseurs.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen specifieke rechtmatigheidseisen van toepassing. Voor de getrouwheid is de naleving van het BBV van belang.

⁴ Op basis van jaarrekening 2021 omdat de jaarrekening van 2022 nog niet gereed is ten tijde van het opstellen van dit plan.

Risicoanalyse

De voorziening voor anterieure overeenkomsten is gezien het bedrag niet materieel en bedraagt slechts 1% van de totale post voorzieningen. Daarom is deze hieronder niet nader uitgewerkt.

Hieronder de behandeling van de vierbelangrijkste voorzieningen waaruit blijkt dat het schattingselement beperkt is:

- Voorziening wethouders: de belangrijkste schattingselementen betreffen de rekenrente en de inschatting van de gemiddelde levensverwachting. De rekenrente wordt jaarlijks door het ministerie van BZK gepubliceerd. De gemiddelde levensverwachting is gebaseerd op publicaties van het actuariële genootschap. De rekenrente en gemiddelde levensverwachting zijn voor de berekening op zichzelf dus “vaste gegevens” en geen inschattingen die door de gemeente beïnvloedbaar zijn. De actuariële waarde berekeningen worden al jaren door een deskundige, externe actuaris gemaakt en geven aan hoe hoog de voorziening moet zijn.
- Verlieslatende grondexploitaties: normaliter wordt de verliesvoorziening direct in mindering gebracht op de boekwaarde. Deze voorziening betreft een presentatieverschuiving van voorraad naar voorzieningen voor verlieslatende exploitaties die na aftrek van de verliesvoorziening een negatieve boekwaarde vertonen. Dit betreft dus puur een presentatiewijziging in de jaarrekening. De verliesvoorziening wordt zoals toegelicht hiervoor in dit plan bij de grondexploitaties aldaar meegenomen.
- Voorziening riolering: beide voorzieningen kennen eenzelfde karakter. Zoals blijkt uit het position paper is er sprake van een voorziening, in overeenstemming met artikel 44 lid 2 BBV doordat er vanuit het verleden onvoldoende inzicht is tussen de onderhouds- en spaarcomponent. Hierdoor is er geen relatie benodigd met het GRP en worden jaarlijks overschotten dan wel tekorten gestort in deze voorziening. Hier liggen dus geen inschattingen aan ten grondslag: de tekorten en overschotten ontstaan door baten (rioolheffing) en lasten (facturen).
- Voorziening verlofsparen: in de jaarrekening 2022 is er een nieuwe voorziening gevormd als gevolg van wijzigingen in de cao. Deze voorziening wordt bepaald op basis van het aantal verlofuren per persoon en het uurtarief.

Gezien het feit dat de controle op voorzieningen enkel de voorziening wethouders en de voorziening riolering betreft betekent dit voor de interne controle een laag risico. Deze twee typen voorzieningen zijn niet te kenmerken als complex. Prioriteit van dit proces is midden omdat het een materiële post betreft.

Interne controle

De actualisatie van de voorzieningen vindt met name plaats bij het opstellen van de jaarrekening. Wij verrichten vanuit de interne controle gedurende het jaar geen aanvullende controlewerkzaamheden. Wij lezen kritisch jaarlijks de position papers alvorens deze worden ondertekend. De inhoudelijke controle van de voorzieningen vindt plaats gedurende het opstelproces van de jaarrekening en PBCL.

Aard van de post

Binnen het proces Treasury onderscheiden wij twee belangrijke transactiestromingen:

- Proces aangaan langlopende geldleningen;
- Proces aangaan kortlopende geldleningen zijnde kasgeldleningen.

Onder treasury valt ook het schatkistbankieren. Dit is een bij gemeente Weert geautomatiseerd proces waardoor dagelijks geldmiddelen worden overgeboekt van en naar de rekening courant met het Rijk. In de toelichting in de jaarrekening legt gemeente Weert verantwoording af hierover en stelt vast dat er geen overtollige middelen buiten de schatkist zijn aangehouden.

De gemeente Weert verstrekt naar verwachting geen nieuwe leningen (met uitzondering van, onder voorbehoud van startersleningen) waar het treasurystatuut op van toepassing is. Daarom wordt dit niet meegenomen in de interne controle.

Zoals blijkt uit de jaarrekening 2021 van de gemeente Weert heeft de gemeente op een balanstotaal van € 260 miljoen voor € 112 miljoen (ongeveer 43%) aan langlopende leningen open staan en geen kasgeldleningen. Afhankelijk van de interne financieringsbehoefte, de huidige lening portefeuille en de markt (rentestanden, beschikbaarheid financieringen) wordt periodiek bekeken of aanvullende financiering dan wel verlenging van de lopende financieringen noodzakelijk is. De individuele transacties vinden plaats in veelheid van miljoenen: daarom is niet alleen de positie van materieel belang, maar ook de individuele transacties. De aflossingen vormen geen materieel risico aangezien duidelijk in de contracten is bepaald wanneer aflossing plaatsvindt (periodiek dan wel bij einde looptijd).

De externe regelgeving bestaat uit het voldoen aan Wet Fido (Financiering Decentrale overheden) en Wet Ruddo. De gemeenteraad heeft het treasurystatuut vastgesteld waardoor het treasurystatuut is opgenomen in het normenkader. Er is geen sprake van wijzigingen die gevolgen hebben voor het Intern Controle plan. Gezien belangen vanuit interne en externe regelgeving is met name de rechtmatigheid van de leningen van belang.

Risicoanalyse

Wij onderkennen de volgende belangrijkste risico's:

1. De leningen zijn niet rechtmatig afgesloten als gevolg van niet voldoen aan Ruddo (Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden), Wet Fido dan wel het treasurystatuut (functiescheiding en proces).
2. De leningen zijn niet getrouw verantwoord doordat langlopende leningen als kortlopend zijn verantwoord of andersom.

Dit proces wordt gecontroleerd gezien de hoogte van de bedragen en specifieke interne en externe wet- en regelgeving.

Gezien de aard van het proces is dit voor de interne controle een laag risico. Prioriteit van dit proces is laag omdat het een post betreft met weinig tot geen mutaties.

Wet- en regelgeving

Op de interne controle inzake treasury is de volgende wet- en regelgeving vanuit het normenkader van toepassing:

- Financiële beheersverordening;
- Wet Fido, Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale overheden (Ufdo), Regeling schatkistbankieren decentrale overheid, Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO);
- Treasurystatuut.

Interne controle

Wij verrichten de volgende interne controles:

- Proces opzet: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces van liquiditeitsbegroting, bepaling financieringsbehoefte, autorisatie aanvraag nieuwe financiering / verlenging, uitvraag marktpartijen (offertes), overweging keuze, aangaan contract en administratieve verwerking in het grootboek.
- Proces bestaan: documenteer 2 lijncontroles (1 langlopende lening en 1 kasgeldlening) zijnde een voorbeeld van de hele flow (van liquiditeitsbegroting tot en met de administratieve verwerking) van de lening.
- Gegevensgerichte detailcontroles: controleer per kwartaal op basis van een gegevensgerichte controle de juistheid en rechtmatigheid van alle aangegane leningen en verlengingen.

Bij het opstellen van de jaarrekening worden de externe saldobestemmingen van de bank aangesloten op de nog openstaande lening positie van de gemeente. Daarmee wordt ook vastgesteld dat afschrijvingen juist en volledig zijn verantwoord. Daarom besteden wij aan de afschrijvingen geen aandacht in de interne controle.

17. Kortlopende balansposten, risico midden

€ 80 miljoen

Aard van algemeen proces

Binnen dit onderwerp van interne controle verstaan wij onder de kortlopende balansposten alle grootboekstanden die worden verantwoord in de volgende categorieën in de jaarrekening:

1. Uitzettingen korter dan 1 jaar zoals vorderingen op openbare lichamen, overige debiteuren en de voorziening dubieuze debiteuren.
2. Overlopende activa zoals nog te ontvangen bedragen en vooruit ontvangen bedragen.
3. Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar zijnde de overige vlottende schulden. In deze post in de jaarrekening zitten ook de banksaldi met een roodstand verantwoord.
4. Overlopende passiva: nog te betalen bedragen, nog te besteden ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel en overige vooruit ontvangen bedragen

Kortom: diverse tussenrekeningen en balansrekeningen.

Deze overige balansposten bestaan uit de balansposten die niet in andere interne controles worden meegenomen, zoals debiteuren, vorderingen, crediteuren en kortlopende schulden (m.u.v. kasgeldleningen).

Gemeente Weert voert kwartaalgesprekken met de afdelingshoofden over onder andere budgetuitputting en inhuur. Hiervoor is het belangrijk dat de administratie "bij" is. Dit is ook relevant voor de producten in de Planning & Control-cyclus (hierna: P&C-cyclus) zoals tussenrapportages, jaarrekening en begroting.

Risicoanalyse

De reguliere risico's voor deze posten bestaan uit het feit dat er geen inzicht is in deze posten en dat mogelijk oude bedragen ten onrechte nog zijn verantwoord in de balans. Voor specifiek de passivaposten bestaat ook een regulier volledighedsrisico (volledigheid van de verplichtingen). Concreet:

- Het risico dat balansrekeningen aan de activazijde en passivazijde niet zijn gespecificeerd en adequaat zijn onderbouwd waardoor de balans onjuist is en afboekingen ten onrechte niet als baten /lasten zijn verantwoord.
- Het risico dat balansrekeningen aan de passivazijde niet volledig zijn waardoor ook de investeringen dan/wel lasten niet volledig zijn verantwoord.

Gezien de aard van het proces en de diversiteit van de betreffende balansrekening betekent dit voor de interne controle een midden risico. Prioriteit van dit proces is midden omdat het een materiële post betreft.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen specifieke rechtmatigheidseisen van toepassing voor deze interne controle, met uitzondering van het BBV.

Interne controle

Voor de interne controle verrichten wij per kwartaal de volgende werkzaamheden:

1. Activa en passiva: verricht een cijferbeoordeling op de balansrekeningen per einde huidig kwartaal en voorgaand kwartaal. Stel vast dat de administratie minimaal de volgende werkzaamheden heeft verricht:
 - a. Proces: Er is een geactualiseerde procesbeschrijving aanwezig hoe om te gaan met tussenrekeningen en maandafluitingen;
 - b. Inhoudelijk en naleving proces: stel vast dat de balansrekeningen periodiek, in overeenstemming met proces "bij" zijn (maandelijks actueel). Stel eenmaal tussentijds vast van een 10-tal belangrijke balansrekeningen (bijvoorbeeld. o.b.v. omvang, variantie, bevindingen vorige audits) het volgende:
 - i. Balansrekeningen worden maandelijks bijgehouden;
 - ii. Bedrag volgens specificatie sluit aan op het totaal van de grootboekrekening;
 - iii. De posten op de balansrekening ouder dan 3 maanden zijn geanalyseerd, voorzien van documentatie en de status is zichtbaar opgenomen (wat betreft de post, waarom terecht nog open, bij wie ligt de actie en welke afspraak is gemaakt om de actie af te ronden en in welk tijdsbestek);
 - iv. Onderbouwing en documentatie van de belangrijkste bedragen waaruit blijkt wat het bedrag inhoudt en dat dit bedrag juist en volledig is;
 - c. Jaarrekening: stel vast dat de balansposities zijn gespecificeerd en zijn onderbouwd.
2. Specifiek voor de passivaposten (verplichtingen): verricht eenmaal per jaar in het kader van de voorbereiding op de jaarrekening een voortgezette balanscontrole. Stel vast van de maanden januari en februari van jaar t+1 dat facturen met een omvang >€ 5.000 in het juiste boekjaar zijn verantwoord.

Aard van algemeen proces

Vanaf boekjaar 2021 wordt voor de financiële administratie gewerkt met Coda14 en is er sprake van een nieuw rekeningschema. Hieraan gekoppeld wordt er gewerkt met een verplichtingenadministratie.

Er wordt vanaf 2021 een nieuw proces gevolgd waardoor de memoriaalboekingen via een digitale workflow in Coda worden verwerkt zodat het 4-ogenprincipe zichtbaar is.

Risicoanalyse

Het risico op onjuiste memoriaalboekingen in de financiële administratie waardoor balansposten, baten en of laten onjuist worden verantwoord. Deze onjuistheid kan ontstaan door gebruik foutieve boekingsnummers dan wel dat de boeking niet is onderbouwd met adequate onderliggende stukken. Omdat bij het proces memoriaalboekingen het (theoretische) frauderisico op Management override of controls speelt is bij dit proces sprake van een hoog risico.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen specifieke rechtmatigheidseisen van toepassing.

Interne controle

Voor de interne controle verrichten wij de volgende werkzaamheden:

- a. Proces opzet: verkrijg inzicht in het proces memoriaalboekingen en beoordeel functiescheiding en autorisaties;
- b. Proces bestaan: stel vast met 1 lijncontrole dat het proces bestaat zoals beschreven;
- c. Gegevensgerichte detailcontroles:
 - i. Wij selecteren puur vanuit onze adviesfunctie een steekproef op de relevante memoriaalboekingen (geen doorbelastingen).
 - ii. Wij willen vaststellen dat de memoriaalboeking:
 1. helder is beschreven, dat duidelijk is waarom de memoriaalboeking is gemaakt en wat de boeking inhoudt.
 2. is geautoriseerd door de bevoegde persoon en
 3. dat achterliggende stukken aanwezig zijn die de memoriaalboeking onderbouwen.

Aard van de post

Binnen team Financieel beheer, bij het museum en op de kinderboerderij wordt een kas beheerd. De uitgiften van kasgelden vinden plaats op aanvraag en dienen onderbouwd te zijn door brondocumentatie. Wekelijks wordt de kas geteld en de kasstaten worden bewaard.

De kasstand is jaarlijks circa € 10.000. Het bedrag wat jaarlijks in en uit de kas gaat is circa € 10.000. De individuele kasbetalingen zijn van geringe omvang.

Risicoanalyse

Voor de kascontrole onderkennen wij de volgende risico's:

- Het frauderisico dat ten onrechte gelden uit de kluis worden onttrokken;
- Het frauderisico dat de kasontvangst niet volledig en tijdig worden verantwoord;

- Het frauderisico dat gelden onrechtmatig uit de kasgelden worden onttrokken;
- Het risico dat de kasuitgaven niet zijn onderbouwd met brondocumenten;
- Het risico dat de kasuitgaven geen betrekking hebben op activiteiten die passen bij de gemeente Weert en de programmabegroting.
- Het risico dat de kasopbrengsten niet volledig zijn (bijvoorbeeld geld opgehaald bij de bank, niet verantwoord in de kas).

Wet- en regelgeving

Voor deze interne controle zijn geen specifieke rechtmatigheidscriteria van toepassing.

Interne controle

Interne controle verrichten wij de volgende werkzaamheden:

- a. Proces opzet: verkrijg met behulp van interviews inzicht in de opzet van het proces van de kas. Stel vast dat de kasprocedure minimaal ingaat op de functionarissen (wie heeft sleutels, etc.), fysieke beveiliging van het kasgeld, instructies over tijdig afkomen (grensbedrag), transport contant geld naar bank en andersom, kastellingen en bijbehorende verslagen en analyse van eventuele kasverschillen.
- b. Proces bestaan: stel voor één maand vast dat het proces zoals is beschreven ook in de praktijk bestaat.
- c. Gegevensgerichte detailcontrole kasuitgaven:
 - i. Stel vast dat er van elke week een kasstaat in de klapper aanwezig is waarbij begin- en eindsaldo overeenstemmen met resp. voorliggende en de week erna.
 - ii. Stel vast dat periodieke kastellingen plaatsvinden en dat deze aansluiten op de kasstaat. Verkrijg een analyse van eventuele verschillen.
 - iii. Stel vast dat de kasuitgaven zijn onderbouwd met onderliggende brondocumentatie
 - iv. Stel vast dat de uitgaven plausibel zijn: dus terecht zijn gedaan t.b.v. de gemeente Weert.

20. SiSa, risico midden

Aard van de post

Sinds 2006 vormt de SiSa bijlage een onderdeel van de jaarstukken. Voor deze periode dienden alle specifieke uitkeringen afgerekend te worden met een afzonderlijke controleverklaring van een externe accountant. Om deze administratieve last te verlichten is de SiSa bijlage ontstaan. SiSa staat voor Single information Single audit. Het grote voordeel van verantwoordt via de SiSa bijlage is dat de specifieke uitkeringen gecontroleerd mogen worden met de materialiteit die geldt voor de jaarrekening. Deze is in de meeste gevallen veel hoger dan een materialiteit op basis van de subsidiabele kosten, hierdoor dient de accountant minder waarnemingen te verrichten. Voor de SiSa controle geldt een afzonderlijke nota waaraan de accountant dient te toetsen. Vanaf boekjaar 2023 zal IC een prominentere rol nemen in de voorbereiding van deze controle en zal er gezorgd worden dat het onderliggende dossier voor de SiSa controles voldoet aan dezelfde kwaliteitseisen als de overige balansposten.

Risicoanalyse

Voor de SiSa controle geldt als belangrijkste risico dat de uitgaven zoals verantwoord niet voldoen aan de onderliggende wet- en regelgeving en dat er gelden terugbetaald moeten worden.

Wet- en regelgeving

- De beschikking van de betreffende specifieke uitkering.
- De nota verwachtingen accountantscontrole

Interne controle

Gegevensgerichte detailcontrole:

- Stel vast dat alle regelingen in de SiSa bijlage opgenomen zijn.
- Stel vast dat de uitgaven aansluiten op het financiële pakket Coda.
- Stel vast dat de gehele SiSa bijlage is gevuld.
- Stel vast dat voor alle regelingen de aanlevering voldoet aan de 'nota verwachtingen accountantscontrole.

21. Informatie- en digitale veiligheid, risico midden,

Algemeen proces

IT-Audit Coda-Xworks

Er kan niet gesteund worden op de systemen Coda (financiële administratie) en Xworks(uitkeringsadministratie). Belangrijk in deze systemen is in ieder geval een autorisatiematrix (functie, adequate wachtwoordvereisten, uitdienstprocedure, wijzigingsbeheer updates, etc.). Deze ontbreekt momenteel.

Daarnaast is er sprake van superusers in de systemen. Om dit risico te ondervangen wordt er periodiek een controle gedaan op de boekingen verricht door de superusers.

In 2021 heeft BDO een IT-audit uitgevoerd op systemen. Hieruit blijken bovenstaande bevindingen ook. Hieruit blijkt dat er niet voldoende gesteund kan worden op de beheersingsmaatregelen in Coda. Een aantal bevindingen uit de vorige IT audit zijn opgelost maar niet allemaal. Omdat de gemeente Weert geen eigen IT-auditor heeft wordt deze taak uitbesteed aan BDO. Omdat de situatie in 2022 ongewijzigd is ten opzichte van 2021 wordt er over 2022 geen uitgebreide IT audit uitgevoerd. In 2023 zal dit wel het geval zijn omdat Civision wordt vervangen door Xworks

Voor deze interne controle zijn geen specifieke rechtmatigheidscriteria van toepassing.

22. Privacy, risico midden

In 2022 is de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) opgenomen als nieuw onderwerp in het intern controle plan. Ook in 2023 vindt dit onderwerp hier een plek.

Op 25 mei 2018 trad de AVG in werking, als opvolger van de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wpb). Het is een Europese Verordening waarin maatregelen en voorschriften zijn opgenomen die betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens van alle inwoners van Europa. De AVG bevat de belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens door overheden en bedrijven. In ieder geval moeten zij ervoor zorgen dan het lokale beleid in lijn is met de eisen die in de AVG zijn gesteld, zodat burgers er van uit kunnen gaan dat de overheid zorgvuldig met hun privacygevoelige gegevens omgaat.

Overheidsorganen moeten een interne toezichthouder hebben. Dit is de functionaris gegevensbescherming (FG). Daarnaast is er een externe toezichthouder. In Nederland is dat de Autoriteit Persoonsgegevens. Als een instantie in gebreke blijft, loopt deze het risico op boetes of - als er zich met betrekking tot de privacy incidenten zouden voordoen - om schadevergoedingen te moeten betalen.

Net als elke gemeente in Nederland verwerkt gemeente Weert veel persoonsgegevens om haar taken te kunnen uitvoeren. Zowel binnen de gemeente als met derden worden persoonsgegevens uitgewisseld. Dit is een uit privacy oogpunt kwetsbaar en risicovol proces. Het voorkomen van aantastingen van de privacy van de inwoners is van groot belang. Overheden moeten zich tot het uiterste inspannen om de bescherming van de privacy te waarborgen.

Een van de beginselen over de verwerking van de persoonsgegevens, die nieuw is in de AVG ten opzichte van de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wpb) is de verantwoordingsplicht. Deze verantwoordingsplicht wordt geconcretiseerd in een aantal verplichtingen. Zo rust op de verwerkingsverantwoordelijke onder meer de verplichting om een register bij te houden van de verwerkingen, waarin onder meer de doeleinden en bewaartermijnen worden vastgelegd.

In 2022 heeft de FG een controle uitgevoerd op dit register van verwerkingen. In 2023 ligt de nadruk van de controle op de controle van verwerkingen, opgenomen in dit register.

Risicoanalyse

Het register van verwerkingen is primair een beleidsinstrument voor de gemeente zelf. Een goed register van verwerkingen biedt bestuurders overzicht van de risicovolle onderdelen van de gemeentelijke informatiehuishouding en ketensamenwerking. Ook biedt het inzicht in het aantal verwerkingen dat niet voldoet aan de AVG. Het belangrijkste risico is dat de gemeente niet volledig inzichtelijk heeft binnen welke processen persoonsgegevens verwerkt worden, en met wie deze eventueel uitgewisseld worden. Als het inzicht ontbreekt, is het onmogelijk om te kunnen waarborgen dat zorgvuldig omgegaan wordt met persoonsgegevens van burgers.

Wet- en regelgeving

De AVG vormt de basis voor de controle.

Interne controle

De interne controle richt zich op de volgende aspecten:

- Detailcontrole: controle van een x aantal verwerkingen, waarvan de in het register gevulde gegevens getoetst worden op juistheid en volledigheid. Feitelijk is dit de toets of de betreffende verwerking voldoet aan de AVG.

23. Fiscale controle, risico midden

In 2022 heeft de gemeente door belastingadvieskantoor Fiscalide een controle laten uitvoeren op de fiscale beheersing. Onderstaand wordt de follow up van de belangrijkste bevindingen opgenomen. Onderstaande onderwerpen worden in 2023 aan Interne controle onderworpen en rapportage over deze controle volgt in de half jaar rapportages.

Hieronder worden de fiscale risico's genoemd waarbij de interne controle zal bijdragen aan verbetering van de processen (op willekeurige volgorde):

1. Declaraties: de interne controle zal een steekproef uitvoeren op declaraties, waarop de fiscaal adviseur een fiscale beoordeling kan doen op de juistheid van de boeking.
2. Werkkostenregeling (WKR): de interne controle zal als structurele beheersmaatregel een steekproef uitvoeren op de WKR ter controle dat het ingeregelde proces werkt.

3. Factuurvereisten, facturen uit het buitenland en verlegde btw: de steekproef in het kader van inkoop en aanbestedingen zal tevens gebruik worden om de fiscaal adviseur een controle te laten doen op factuurvereisten, facturen uit het buitenland en verlegde btw.
4. Facturen en jaargrens: de interne controle zal een controle doen op factuurdatum in de periode december, januari en februari. De btw volgt de factuurdatum en dient dus in de juiste periode verwerkt te worden.
5. Algemeen btw-mengpercentage voor overhead: het algemeen mengpercentage voor overhead zal jaarlijks worden berekend. De interne controle zal de jaarlijkse berekening nacalculeren als vast onderdeel van het proces.
6. Btw-labellijst: de btw-administratie is ingericht volgens een btw-labellijst. De toetsing zal van de labellijst zal worden vastgelegd. De interne controle zal toetsen of het toetsingsproces correct is uitgevoerd.
7. Subsidies: de interne controle zal een steekproef trekken op verstrekte subsidies. De fiscaal adviseur zal de subsidies vervolgens controleren op fiscale gevolgen.
8. Grondexploitaties: de interne controle zal een steekproef trekken op boekingen binnen de grondexploitaties. De fiscaal adviseur zal vervolgens een check doen op btw-gevolgen. Jaarlijks dient voor de vennootschapsbelasting een Quick Scan te worden uitgevoerd ter controle van vennootschapsbelastingplicht. De interne controle zal monitoren dat deze controle wordt uitgevoerd.
9. Grondverkoop buiten de grondexploitaties: Per half jaar zal de interne controle een steekproef trekken op de grondverkoop. De fiscaal adviseur zal vervolgens de verkoop controleren op btw-gevolgen.

Fiscaal beleid: naar aanleiding van de fiscale controle zal fiscaal beleid worden opgesteld. Eventueel volgen uit het fiscaal beleid additionele taken voor de interne controle. In dat geval zullen deze taken aan een volgend IC plan worden toegevoegd.

24. ENSIA, risico midden

Inleiding ENSIA

Informatieveiligheid is een onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Sinds 2017 zijn gemeenten verplicht om jaarlijks een zelfevaluatie in te vullen inzake informatieveiligheid, met als doel zo efficiënt en effectief mogelijk te rapporteren binnen het verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid.

Zelfevaluatie

De antwoorden uit de zelfevaluatie, aangevuld met bewijsstukken geven IT-auditors een beeld van de beheersingsmaatregelen van de gemeente. Gemeenten kunnen op deze manier bewijzen dat zij op een beheerste wijze omgaan met informatieveiligheid wanneer zij de vragenlijsten van de zelfevaluatie op de juiste manier invullen.

Domeinen

Voor veel van de domeinen waarover moet worden verantwoord geldt dat enkel een zelfevaluatie door de gemeente dient te worden ingevuld. Voor DigiD en Suwinet geldt dat de antwoorden uit de zelfevaluatie moeten worden getoetst door een onafhankelijke IT-auditor en gerapporteerd worden aan de toezichthouders Logius en BKWI dit gebeurt via de ENSIA-tool. Alle vragenlijsten dienen tijdig geüpload te worden in de ENSIA-tool voor het uitvoeren van een ENSIA-audit.

Wat houdt de ENSIA-audit in

De ENSIA-audit staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. De basis van de ENSIA bestaat uit de beantwoording van de zelfevaluatie gebaseerd op de richtlijnen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De ENSIA-audit is een verplichte audit.

Informatiebeveiliging en verantwoordelijkheden

Omdat verschillende disciplines zijn betrokken bij een ENSIA-zelfevaluatie, zijn er ook verschillende verantwoordelijkheden voor informatieveiligheid. De bedoeling is dat de verantwoordelijke discipline de vragenlijsten invullen.

Planning

In het 1e half jaar 2023 start de kick-off met de ‘proceseigenaren’ van de verschillende disciplines. De aanbevelingen uit de vorige audit zullen besproken worden, welke acties er eventueel nog liggen en welke verbeteringen inmiddels zijn aangebracht? De CISO is de ENSIA coördinator voor de Gemeente Weert en zal dit proces begeleiden gedurende het jaar.

25. NIS 2 richtlijn, risico midden

Het Europees Parlement heeft recentelijk de nieuwe NIS2-richtlijn aangenomen. Deze NIS2 richtlijn dient onder meer om een hoger niveau van cyberbescherming te garanderen en om ook de verschillen in het niveau van cyberbeveiliging tussen lidstaten uit te sluiten. Ook overheden moeten aan strengere beveiligings- en rapportagevereisten voldoen. En daarbij hebben de toezichthouders uit de verschillende landen meer instrumenten toegekend gekregen om de handhaving van de regelgeving te borgen.

Network and Information Security

NIS staat voor Network and Information Security. De NIS richtlijn dateert uit 2016. Het was de eerste EU-wetgeving op het gebied van cyberbeveiliging. In Nederland is de NIS in 2018 geïmplementeerd in de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni). De richtlijn voorziet in maatregelen die ondernemingen moeten treffen om hun cyberweerbaarheid beter op orde te brengen. Overheden vielen niet onder de NIS richtlijn maar de nieuwe richtlijn NIS2 heeft een ruimer toepassingsgebied, waardoor er meer sectoren en entiteiten onder de richtlijn vallen en daardoor ook decentrale overheden. NIS2 omhelst niet alleen de voorwaarde dat je je eigen cyberweerbaarheid onder controle hebt, maar bevat ook verplichtingen richting je keten en leveranciers.

Strategische doelstelling cyberweerbaarheid

Cybersecurity is een verzamelnaam voor de verschillende soorten activiteiten die bedoeld zijn om netwerk- en informatiesystemen en de gebruikers daarvan te beschermen tegen cybercriminaliteit. Cybercriminaliteit is een misdadig die gepleegd wordt met een ICT-middel, gericht op een ander ICT-middel. Dus met een computer een virus verspreiden op andere computers is cybercrime. Andere voorbeelden van cybercrime zijn hacking , DDoS-aanvallen, ransomware en malware.

Voldoen aan de wettelijke vereisten

Ook publieke organisaties vallen onder de nieuwe richtlijn. Dat houdt in dat decentrale overheden krachtens NIS2 ook aan de Europese verplichtingen op het gebied van cybersecurity moeten voldoen. Ze zullen maatregelen moeten nemen om hun ICT te beveiligen tegen incidenten, zoals het doen van een risicoanalyse, incidentafhandeling en gebruik maken van cryptografie en encryptie. Voor ernstige incidenten geldt bovendien een meldplicht.

Juridische gevolgen

De richtlijn verplicht om specifieke maatregelen te nemen om de beveiliging te garanderen. Niet-naleving van de NIS-richtlijn kan leiden tot boetes en andere straffen, waaronder mogelijke wettelijke aansprakelijkheid voor schade als gevolg van een beveiligingsincident dat voorkomen had kunnen worden als de vereiste maatregelen waren genomen. Net zoals bij de AVG kunnen er boetes tot 10 miljoen EUR of 2% van de totale wereldwijde jaaromzet uitgeschreven worden.

26. Wet politie gegevens (Wpg), risico midden

Voor de boa's gelden er twee verschillende privacy regimes: de AVG en de Wet politiegegevens (Wpg). Boa's hebben vaak meerdere taken en verwerken verschillende categorieën persoonsgegevens. De persoonsgegevens die de boa verwerkt in zijn rol als toezichthouder vallen onder de AVG. Sinds de inwerkingtreding van het Besluit politiegegevens buitengewoon opsporingsambtenaar (Bpb boa) op 9 maart 2019 vallen de persoonsgegevens die de boa verwerkt als opsporingsambtenaar onder de Wpg. De gemeente Weert heeft boa's in dienst die verwerkingen uitvoeren welke onder het regime van de Wpg vallen. Deze boa's vallen onder de volgende boa-domeinen: I: Openbare Ruimte, III: Onderwijs en V: Werk, Inkomen en Zorg.

Voor persoonsgegevens die onder de Wpg worden verwerkt (opsporing) gelden o.a. andere verwerkingstermijnen en andere regels voor het onderling delen van gegevens, dan onder de AVG. De gegevenshuishouding, systemen en werkprocessen moeten dus anders worden ingericht dan bij de verwerkingen die in het kader van toezicht (AVG) worden gedaan.

De Wpg kent een auditplicht. Een auditronde heeft de duur van vier jaren. In deze vier jaren dient (over) elk jaar een interne Wpg-audit te worden uitgevoerd ter voorbereiding op de externe Wpg-audit. De interne audit heeft tot doel om te toetsen of één of meerdere van de bovenstaande boa-domeinen voldoen aan een onderdeel of meerdere onderdelen van de Wpg. De exacte scope kan de organisatie dus zelf bepalen.

Eén keer in de vier jaar (vierde jaar van de auditronde) dient de gemeente een externe wpg-audit uit te laten voeren. Het doel van deze audit is om te toetsen of bovengenoemde boa-domeinen aan alle bepalingen van de Wpg voldoen. De scope ligt dus vast. De short form version van het extern auditrapport dient gedeeld te worden met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De AP kan, zonder opgave van redenen, de gehele rapportage met bijlage (long form) opvragen als zij hier aanleiding toe zien.

Indien bij het uitvoeren van de externe Wpg-audit tekortkomingen zijn geconstateerd dient de organisatie binnen drie maanden na oplevering van het auditrapport een verbeterrapport op te stellen waarin de maatregelen worden beschreven die getroffen worden ter verbetering van de geconstateerde tekortkomingen.

Op basis van dit verbeterrapport dient binnen één jaar een hercontrole plaats te vinden. De hercontrole heeft betrekking op het onderdeel of onderdelen van de Wpg ten aanzien waarvan tekortkomingen zijn geconstateerd tijdens de externe audit. De hercontrole wordt uitgevoerd door een externe auditor indien deze daartoe heeft geadviseerd. In alle andere gevallen wordt de hercontrole uitgevoerd door een interne auditor. Het auditrapport van de hercontrole dient de organisatie te delen met de AP.

Zowel in interne als de externe Wpg-audit zijn IT-audits waarbij opzet, bestaan én werking worden geaudit.

27. Betrouwbaarheid P&C documenten, risico laag

Interne controle stelt van elk P&C document vast dat de gegevens welke zijn opgenomen betrouwbaar tot stand zijn gekomen. De P&C documenten worden opgesteld volgens de planning die is opgenomen in het zogenaamde spoorboekje. Voor wat betreft de jaarrekening en de tussenrapportages maakt IC minimaal de aansluiting tussen het boekwerk en de financiële administratie in Coda. Voor wat betreft de begroting wordt er een cijferbeoordeling uitgevoerd waarbij de cijfers in de op te stellen begroting worden vergeleken met de begroting van jaar t-1 en de realisatie in de vastgestelde jaarrekening van het jaar voorafgaand.

28. Rechtmatigheidsverantwoording, risico midden

Vanaf boekjaar 2023 dient het College van B&W een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. Met deze verantwoording geeft het college expliciet aan dat de jaarstukken rechtmatig zijn. Tot en met boekjaar 2022 controleerde de extern accountant zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van de jaarstukken, vanaf boekjaar 2023 betreft dit enkel nog de getrouwheid. Belangrijkste doel van het invoeren van de rechtmatigheidsverantwoording is het vergroten van de dialoog tussen de Raad en het College over rechtmatigheid.

Onderstaand een overzicht van de wijzigingen:

Huidige situatie	Nieuwe situatie
Raad bepaalt kaders en normen voor accountants controle	Raad bepaalt kaders en normen voor accountants controle en de rechtmatigheidsverantwoording
College is verantwoordelijk voor naleven van wet- en regelgeving	College is verantwoordelijk voor naleven van wet- en regelgeving
Accountant geeft een verklaring af over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening	College legt in de jaarstukken verantwoording af over de rechtmatigheid. Rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de getrouwheidscontrole van de accountant
Accountant geeft toelichting aan de raad over de controleverklaring met het rapport van bevindingen	Gesprek tussen raad en college over rechtmatigheid

De wetswijziging heeft langer geduurd dan verwacht, daarom heeft de gemeente Weert al 2 jaar kunnen oefenen door middel van het afgeven van een proef verantwoording in de halfjaarlijkse ic-rapportages. Omdat de gemeente Weert beschikt over een gedegen Interne Controle kan gesteld worden dat ze klaar is voor deze wetswijziging. Onderstaand wordt weergegeven welke stappen al gezet zijn in het kader van deze wetswijziging en welke stappen in 2023 en 2024 nog gezet gaan worden.

Tot op heden is er kennisgenomen van de wetswijziging en zijn de gevolgen voor Weert in kaart gebracht. Het CMT/DT en het College zijn in 2021 voor het eerst geïnformeerd over deze wijzigingen en de gevolgen voor Weert omdat toen nog het uitgangspunt was dat de rechtmatigheidsverantwoording zou gaan gelden vanaf boekjaar 2021. De wetswijziging heeft vertraging opgelopen en deze periode is door team IC gebruikt om te oefenen met de verantwoording.

Vanaf het voorjaar 2023 gaan we het CMT/DT, het College en de Raad informeren over de gevolgen van de wetwijziging en zorgdragen voor een adequate invoering.

Wanneer	Wat	Wie
Voorjaar 2023	Afstemming planning	Directie
Voorjaar 2023	Afstemming planning – route	Portefeuillehouder financiën
Mei 2023	Awareness sessie	DT/CMT
Juni 2023	Awareness sessie	College van B&W
September 2023	Awareness sessie + afstemmen verantwoordingsgrens	Auditcommissie/Gemeenteraad
September 2023	1 ^e halfjaar rapportage IC	DT/College van B&W
2023-2024	Uitbouwen instrumentarium ter ondersteuning van het college en de organisatie	Team IC
November 2023	Raadsvoorstel verantwoordingsgrens	Gemeenteraad
Maart 2024	IC rapportage 2023 inclusief rechtmatigheidsverantwoording	DT/CMT/College van B&W
April 2024	Rechtmatigheidsverantwoording in JR 2023 (officieel)	College van B&W

De volgende verordeningen/documenten worden aangepast als gevolg van de wetwijziging:

- De financiële verordening (artikel 212);
- De controleverordening gemeente Weert (artikel 213);
- Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Weert (213a);
- Het controleprotocol 2023;
- De paragraaf bedrijfsvoering in zowel de begroting als de jaarrekening dient te worden aangepast.
- Vanuit de regelgever worden zowel de gemeentewet als het BBV aangepast als gevolg van de wetwijziging.

In de halfjaar rapportages van IC word gerapporteerd over de voortgang van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

3.3. Bepalen van de massa per proces

De massabepaling per proces/ post is van groot belang om achteraf vast te stellen dat de totale interne controle voldoende euro's in scope heeft én dat er geen euro's dubbel in scope zijn. De massa's voor de baten en lasten worden bepaald op basis van IV3-classificatie zoals is vastgelegd in de tabel in paragraaf 3.1. Vanuit Coda zijn de massa's op basis van opvraagfuncties eenvoudig te genereren en exporteren van Coda naar Excel. Voor de balansposten worden de grootboekrekeningen gebruikt.

Wij nemen per geproduceerde massa per proces een print screen uit Coda op met de ingevulde parameters en nemen de datum op waarop het overzicht is gegenereerd. Zo is de massa ook achteraf nog reproduceerbaar.

3.4. Aantal deelwaarnemingen per proces

Zoals beschreven in eerdere paragrafen verrichten wij voor diverse processen gegevensgerichte detailcontroles (deelwaarnemingen). Het aantal waarnemingen wordt bepaald rekening houdend met de volgende aspecten:

- Op basis van de daadwerkelijke realisatie in euro's (omvang);
- De voor de interne controle te hanteren verantwoordingsgrens (zie bijlage 2); en
- De risicoclassificatie van de betreffende risico's.

Het aantal deelwaarnemingen per proces wordt in overleg met BDO bepaald, om te waarborgen dat er voldoende werkzaamheden worden verricht voor de externe controle.

3.5. Wijze van selecteren van deelwaarnemingen per proces

De selecties worden gemaakt in Idea (caseware) op basis van een statistische steekproef op basis van parameters welke zijn afgestemd met de externe accountant.

3.6. Documenteren interne controle

Iedere controleactiviteit van de IC wordt vastgelegd in memo's en checklists. Het is noodzakelijk dat onderliggende documenten systematisch en op zodanige wijze worden vastgelegd dat deze ook voor anderen (collega's, accountant) reproduceerbaar en duidelijk zijn. Daarom wordt per proces een apart digitaal dossier aangemaakt op de schijf (verkenner) waarin duidelijk wordt vastgelegd per proces:

- Procesbeschrijving: beschrijving van belangrijkste processtappen en beheersmaatregelen. De zogenaamde opzet van het proces;
- Gedocumenteerde lijncontrole: de beschreven processtappen zijn onderbouwd met één voorbeeld ter onderbouwing van het bestaan van het proces en de beheersmaatregelen;
- Massa en selectie: Documentatie omtrent de gehanteerde massa's ten behoeve van selecties voor gegevensgerichte detailcontroles;
- Vastlegging: Checklists en memo's met detailbevindingen;
- Documentatie en onderbouwing werkzaamheden: Mapjes per deelwaarneming met de onderbouwing van de selecties (documenten) en overige werkzaamheden om te komen tot de detailbevindingen.

De controles die geen betrekking hebben op deelwaarnemingen – zoals aansluiting salarisadministratie met financiële administratie – worden in aparte memo's/ bestanden vastgelegd.

3.7. Planning uitvoering en rapportage interne controle

Op hoofdlijnen is de planning als volgt opgesteld:

Uit te voeren werkzaamheden	Doelgroep	Start	Einde
Tariefcontroles diverse processen.	Interne organisatie	Januari	Februari
Procesbeschrijvingen + bijbehorende lijncontrole (opzet en bestaan proces) opvragen bij de proceseigenaren.	Interne organisatie	Maart	Mei
Start gegevensgerichte werkzaamheden: maandelijks dan wel per kwartaal bijhouden tot en met afronding boekjaar.	Interne organisatie	Mei	Maart jaar t+1
1 ^e halfjaar rapportage interne controle: hierin rapporteren over alle procesbeschrijvingen, lijncontroles en gegevensgerichte werkzaamheden. Per periode een stukje uit de planning, tabel in de rapportage met kleurtjes wel/niet uitgevoerd + score (status).	Interne organisatie	Juni	Augustus
Vorbereiding interim-controle accountant november/december: Procesbeschrijvingen en lijncontroles zijn volledig beschikbaar. Gegevensgerichte werkzaamheden afgerond tot en met kwartaal 3.	Externe accountant	Januari	November
3 ^e kwartaalrapportage interne controle: hierin rapporteren over alle procesbeschrijvingen, lijncontroles en gegevensgerichte werkzaamheden. Per periode een stukje uit de planning, tabel in de rapportage met kleurtjes wel/niet uitgevoerd + score (status).	Interne organisatie Interne organisatie en externe accountant (t.b.v. interim-controle).	Oktober	November
Vorbereiding opsteldossier jaarrekening: Gegevensgerichte werkzaamheden afgerond tot en met kwartaal 4.	Interne organisatie en externe accountant	Oktober	Maart t+1
4 ^e kwartaal en ook eindrapportage interne controle Bevindingen 2 ^e halfjaar aanvullen, verbeteringen/ ontwikkelingen t.o.v. 1 ^e rapportage benoemen en attentiepunten accountant (vanuit managementletter) meenemen (opvolging/ status).	Interne organisatie en externe accountant	Oktober	Maart t+1

Bijlage 1: Berekening verantwoordingsgrens

De verantwoordingsgrens is een door de gemeenteraad vastgesteld bedrag, waarboven het college de afwijkingen moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties (zijn lasten) aan de reserves. Voor fouten en onduidelijkheden geldt hetzelfde percentage. Fouten en onduidelijkheden worden niet bij elkaar opgeteld.

De verantwoordingsgrens betekent dat rechtsmatigheidsfouten pas in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen en toegelicht, wanneer zij boven het door de gemeenteraad vastgestelde percentage komen. Wanneer het voor het college niet duidelijk is of financieel rechtmatig is gehandeld, worden deze onduidelijkheden eveneens pas in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht als zij boven het door de gemeenteraad vastgestelde percentage komen.

Voor iedere organisatie (ongeacht de schaalgrootte) geldt dat de gemeenteraad een afweging moet maken tussen enerzijds de hoogte van de verantwoordingsgrens en anderzijds de inspanningen die voor het ambtelijk apparaat verbonden zijn aan het detecteren en rapporteren van de rechtmatigheidsfouten en/of onduidelijkheden. Dit gesprek binnen de organisatie tussen het college en de gemeenteraad moet ten tijde van het bepalen van de verantwoordingsgrens gevoerd worden. Dit besluit kan gevolgen hebben voor de inrichting van de interne beheersing.

De gemeenteraad maakt de keuze om de verantwoordingsgrens vast te stellen op 1% van de totale lasten: de verantwoordingsgrens bedraagt afgerond € 1.835.000, zijnde 1% van € 183.491.000 als totale lasten volgens de begroting 2023.

Bijlage 2: Analyse van het normenkader

Inleiding

In deze bijlage is een analyse opgenomen van de relevante wet- en regelgeving voor de rechtmatigheidsverantwoording. Deze bijlage start met een overzicht van de wetten en regels die relevant zijn. De rest van de bijlage is een motivatie waarom de overige genoemde wet- en regelgeving niet relevant zijn voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Er moet voor de rechtmatigheidsverantwoording worden getoetst aan de drie rechtmatigheidscriteria:

1. voorwaardencriterium,
2. begrotingscriterium en
3. misbruik en oneigenlijk gebruik.

Deze analyse is ten behoeve van de invulling van het voorwaardencriterium en heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen.

Relevante wet- en regelgeving voor de rechtmatigheidsverantwoording

Hieronder zijn de belangrijkste wetten en regelgeving opgenomen vanuit het normenkader 2021. Dit normenkader is ten tijde van dit plan het meest recente kader. De verwachting is dat wet- en regelgeving niet/ nauwelijks verandert. Hierdoor biedt dit normenkader naar verwachting een goede basis voor het uiteindelijke normenkader 2023.

Niet relevante wet- en regelgeving voor de rechtmatigheidsverantwoording

In het normenkader van de gemeente Weert staan meer wetten opgenomen dan bovenstaand. Die maken echter geen onderdeel uit van het voorwaardencriterium en worden dus niet getoetst ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betreft bijvoorbeeld het burgerlijk wetboek en gemeentewet. Alle wetgeving die wij niet toetsen betreffen veelal algemene wetgeving dan wel beleid zonder dat daar direct financiële beheershandelingen mee samenhangen.

Nadere toelichting aanbestedingsregels

De aanbestedingswet en de gids proportionaliteit schrijven voor dat boven de Europese drempel altijd een Europese aanbestedingsprocedure verplicht is. De Europese aanbestedingsrichtlijnen is externe wetgeving en maakt dus verplicht onderdeel uit van het normenkader. In de gids proportionaliteit worden geen strenge normen opgelegd hoe een aanbesteding onder de drempel moet plaatsvinden. Dit is aan de organisatie om dat in haar inkoopbeleid te verwerken. De gemeente Weert heeft een "Inkoop- en aanbestedingsreglement LNRW" vastgesteld door de raad. Dit inkoopbeleid bevat eigen gestelde grenzen afhankelijk van de hoogte van de opdracht met vervolgens voorgeschreven aanbestedingsmogelijkheden van enkelvoudig onderhands tot en met nationaal openbare aanbestedingen. Deze interne regelgeving is opgenomen in het jaarlijkse normenkader van de gemeente Weert. De raad heeft echter besloten – zoals ook toegelicht in datzelfde normenkader – dat enkel die voorwaarden relevant zijn voor de controle die van toepassing zijn op de naleving van de Europese aanbestedingsregels.

Dat betekent dat voor de rechtmatigheidscontrole op de inkopen van de gemeente Weert alleen wordt getoetst op naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen (boven de EU-drempel) en geen werkzaamheden verrichten voor de (vele) kleinere opdrachten. Het uitsluiten van het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid gebeurt overigens landelijk gezien bij meer gemeenten.

Verslaggevingsrichtlijnen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

In de Notitie rechtmatigheidsverantwoording van de commissie BBV is in de stellige uitspraken opgenomen dat voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening die niet worden nageleefd, niet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. De gemeente stelt via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole. Doordat de gemeente Weert getrouwheid en rechtmatigheid samen controleert voor de belangrijkste posten, wordt wel getoetst op naleving van het BBV.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is volgens de Notitie Rechtmatigheidsverantwoording niet in scope voor de rechtmatigheidsverantwoording. De Wet normering topinkomens voorziet in een instrument waarmee daadwerkelijk kan worden ingegrepen in de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. Bij het overschrijden van de Wet normering topinkomensbepalingen is sprake van een onverschuldigde betaling (met inachtneming van het overgangsrecht). De topfunctionaris is verplicht tot terugbetaling (verplichting) en de afspraken met de topfunctionaris dienen te worden aangepast. Bij het niet opnemen van de terugbetaling in de jaarrekening van de gemeente Weert is sprake van een getrouw beeld fout. Eventuele fouten hierin kunnen dus van invloed zijn op het getrouwheidsoordeel van de accountant maar niet op de rechtmatigheidsverantwoording van het college. De gemeente Weert verantwoordt jaarlijks de bezoldiging van de griffier en de gemeentesecretaris. Hierin zijn de afgelopen jaren geen bijzonderheden geconstateerd dan wel sprake van terugbetalingen van bezoldigingen. Ook de bezoldiging in 2022 en naar verwachting in 2023 is dusdanig dat deze ruim onder het bezoldigingsmaximum blijft. Daarom is de WNT geen onderdeel van dit IC plan, uiteraard wel van het jaarlijkse jaarrekeningdossier.

Wet Fido, Schatkistbankieren, Ufdo en Ruddo en het treasurystatuut

In het normenkader van de gemeente Weert staan de volgende wet- en regelgeving vermeld waar financiële transacties mee samenhangen:

- Wet financiering decentrale overheden (Fido),
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
- Uitvoeringsregel Financiering decentrale overheden (Ufdo)
- Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)
- Intern treasurystatuut

De wet- en regelgeving is echter niet opgenomen in de scope van de rechtmatigheidsverantwoording van de gemeente Weert. Hieronder is de motivatie daartoe opgenomen. In de notitie rechtmatigheid staat het volgende vermeld:

“De wet Financiering decentrale overheden (Fido), Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, Uitvoeringsregel Financiering decentrale overheden (Ufdo) en Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) bevatten regels die de risico's voor gemeenten moeten beperken bij lenen en beleggen. Aan deze overtredingen van de wet Fido zijn geen (directe) financiële gevolgen verbonden. Onrechtmatigheden hoeven daarom niet te worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Het is een aanbeveling om deze onrechtmatigheden te vermelden in de paragraaf bedrijfsvoering of eventueel paragraaf financiering.

Bij het beleggen van gelden kan wel financiële schade worden geleden bij strijdige transacties. Dit is afhankelijk van de aard van de waardepapieren (hoofdsomgarantie) en de eisen van betrouwbaarheid voor de tegenpartij.

Zoals hiervoor vermeld zijn er naast de Fido-regels ook nog andere - voornamelijk interne - voorschriften van toepassing op de financiële transacties over het lenen en beleggen van gelden. Overtredingen van andere financieringsregels dan de wet Fido zullen wél worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording als het interne regels betreft die door de raad zijn gesteld en het een financiële onrechtmatigheid (een onrechtmatigheid met mogelijke financiële gevolgen) betreft.”

De gemeente Weert heeft leningen (zowel uitgezette als aangetrokken geldleningen). In het treasurystatuut staat ook omschreven dat de gemeente Weert verplicht moet Schatkistbankieren (bij wet overigens ook verplicht).

Voorgaande genoemde wetten zijn primair dus wel in scope voor de rechtmatigheidsverantwoording. In de interne controle stellen wij periodiek vast dat deze regels worden nageleefd.